

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani[i] Amor Divinvs

Scribanius, Carolus

Mogvntiæ, 1616

Pars Prima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46242](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46242)

I
AMORIS
DIVINI
PARS PRIMA

INFANTIAM CHRISTI
complectens.

CAPVT I.

Amoris vis magna.

MORIS vis magna,
nec quidquam tam
arduum, quod non
vincat Amor. sin, ne-
ga:um, antè immori-
tur, & in medio, vt ita dicam, morfu,
vitam ponit, indignantemq; expuit
in amati sinu animam, quam amata
deserat. Quid, quòd iocus illi per
A vulne-

2 CAROLI SCRIBANI

vulnera potiri amato, risus non dico
per sudorem, sed per sanguinem
tamquam per flumina adnavigare
amato, voluptate plenum animam
ponere in amati sinu. Quid ergo a-
amantem terreat, qui à difficultate
animos sumit, adcoque ab ipsa mor-
te, vulnere, sanguine accenditur in-
optata? ostende precipitium, si in ra-
dice amatus steterit, & negata via a-
lia, vno audaci saltu aut vitam finiet,
aut amato potietur. Ostende irata
maria, irasque, minasque suas bi-
bentia, si in aduerso littore amatus
steterit; etiam tabula, aut si non con-
cessa, pallio scindet aut insternet ele-
mentum, quin & natatu amica petet
littora. Inuoluitur fluctibus, integri-
turque totus factus pila mari? maior
omni elemento est, supernatat in-
trepidus; & dum variè iactatur, con-
diturque tamquam sepulcro flucti-
bus, exultat totus, dum se sperat ia-
ctatione hac eiiciendum in amati
littus

AMOR DIVINVS. 3

litus tot votis optatum. Minare fer-
rum; per medium illius aciem incur-
ret in amicum pectus. Minare exer-
citur; vltro inuolabit si ex aduerso
amatus steterit, mediaq; te inter a-
matum & amantem acies quacum-
que ferocia explicata federit. Hastæ
terrent? induet se spontaneus haltis,
vt amato iungatur. Arma resonant
minitabunda, scutaq; scutis impulla
latè terrorem iaculantur? aliis fortè,
amato suauiludii sunt, & tamquam
puerorum cymbala aut tympana,
aut agitata vento folia. Obiicies i-
gnes, nec aliam viam potiundi ama-
to? per medios audax euolabit ignes.
Ardebit? non sentiet. Maior quo in-
tus ardet, ignis igne hunc restinguet.

Verbo complectar omnia. Osten-
de infernum, nec aliam viam qua
pertingat ad amatum; transiliet in-
territus, cõtemnetq; huius flammæ,
vt pictas nebulas, vt tempestatem
docto penicillo formatam, vt ignem

A 3 cala-

4 CAROLI SCRIBANI

calamo expressum. Nil miraberis, si cogites maiore intus ardere flamma, estu iactari fruentiore, igne torreri calentiore. Qui vsque eò totum possedit hominem, ut alteri peregrino cuicumque igni nullus sit locus reliquus. Huic amanti & potenti raptò cælestium a dore, si bellum insonuerint tubæ & tympana, si horridum puluere concussu reboauerint tormenta, si terrifico mugitu interseuiente quaquà fulmine, intonuerit cælum; aures demensas arbitrere, aut multis stadiorum millibus absenti illudere. Sin oculis monstris obiecero, & quidquid nubibus terrisque natum portentosum, aut omnium retrò ætatum prodigiosa obuenta, Hydras, Centauros, Charybdes, Scyllas, Sphinges, Thesæa, Cadmæa, Dædalæa, Pegasea, Herculeam monstra, & quidquid mendacio facilis Græcia lusit, diurna nocturnaq; terrentia spectra, totumque *Aeneada*

da se
nihil
ille
denf
P
rabia
rum
loru
horu
null
myr
quac
cinti
gie
hali
nare
fella
rem
rus c
illi n
thur
pra
quar
cum

da sextum; credes cæcum natum: ita nihil videt extra vnum amatū, quasi ille oculos clausit firmaveitque denso spiffamento tamquam calce.

Præbe odores, seu illos Felicis Arabia Indiaque delinfi os, seu quarumcumque terrarum tetros; nec illorum spirantem bonitatem, nec horum sentiet malignitatem. Ita nulla, non cinnamomi neci ora, non myrthea laurea que pomeria, aut è quacumque odoratiore fronde, hyacintho, rosa, viola vestita; non Augie stabula, quocumque vaporatitio habitu, suavi an tetro, commovebit nares iam an è amati odoribus obsessas. Quibus illectus currit in odorem vnguentorum dilecti sui ignarus odorum aliorum. Præbe illi nardum, & odoratissima quæque thura ab ultimis terrarum aduecta, præbe quamcumque gratiam floris, quamcumque lætitiâ frondis, quæcumque vnguenta odorem in lon-

6 CAROLI SCRIBANI

ginq̄ua iaculantia, à quacumque ar-
bore, flore, animali sudata, aut artifi-
ce temperata manu, contemnet vt
sordes, & inimicos naribus odores.
Da delicias, & quidquid Neronia-
næ ac Sardanapalicæ mensæ inuene-
re in luxum, quidquid in lanxibus
Drusus, quidquid Apicius, quidquid
histrionis filius, post sexcentorum
millium patriam patinam, ne men-
dicius patre cœnaret, in margaritis,
quidquid in adulterino sapore Aufi-
dius lurco ausus est; quidquid in re-
gnorum gemmis Cleopatra, cum v-
no haustu imperii non infimi opes
ebibere mulier potuit. Quidquid in
palati tormentum sæua crudelitas
inuidia insurgente reperit, quibus-
cumque venenariis acidi que ac
morticinis temperata. Frustra hæc
studia. Electibiles epulae, medicata
potacula, & quidquid: luxus aut o-
dium, in præmium, in pœnam, in cu-
riositatis expletionem cogitauit; oc-
cupa-

cupa
febr
ama
tum
pho
fima
xia v
tes, f
req;
ma
tem
mut
præ
ris t
qui
ame
qui
ame
tum
cor
que
dile
ses
ten

cupavit palatum amor. Ut quod in febris euenire solet, cum in palati amaritudinem cibum omnem potumque trahunt infelici metamorphosi, sapidissima quæque in acerbissima, & inimica gustui, in linguæ noxia vertentes: idem de amore cogites, sed felici commutatione, melioreque vicissitudine. Præbe insipidissima quæque & quæ solo tactu mortem accersant, in sapidissima transmutabuntur amoris temperamento: præbe mera fella, mella eruat amoris manibus temperata: præbe quidquid siccitate æstuque suo torridum, amoris imbre perpluetur: præbe quidquid scabrum asperumque, mollescet amoris rore tamquam nardo delinitum. Ita non mentem modò, sed & corpus ipsum delictis afflat repletque cælestibus Amor; ut solo iam dilecto pascatur amans. Ita Moyses supra humanæ naturæ facultatem, quadraginta diebus totidemque

8 CAROLI SCRIBANI

noctibus ieiunium perennauit Amore pastus. Stylitas qui videt non statione magis quam ieiunio prodigiosos, quid dicet nisi Deo saginatos, ciboque propè in solidum renuntiassent? pascebantur interius nobiliore, certiore. Concedat hunc mihi Amor meus, cuius deliciae esse cum filiis hominum.

De tactu quid dicam? molle omne durum amanti est; laeue omne callosum amanti est; equale omne distortum amanti est. Ferrum illi & sclopi pro purpura sunt; cilicia & horror sacci, pro bombycum stamine; candentes laminæ, cruces, prunæ, succensæ fornaces, ignes picati, liqua quatum plumbum, sulphure & pice mistum, adactus per medium hominem stipes, rotæ & forcipes, & quidquid vlla tyrannis ad explendam odii improbitatem inuenit, pro pulvinari amato & plumea sunt culcitra. Etiam in Phalaridistauro & in
Baby-

Babylonia fornace cantabit lætus,
 ridebit que spectatores suos; quin è
 craticula prouocabit in mensam; ex
 horrore & pædore carceris, in para-
 disi atrœna; ex equuleo & flagris, in
 deliciarum locum; ex liquata pice &
 plumbo, in vnguenti delibutio-
 nem. Ita prodigiosus omnis amor
 est, in naturam suam vertit quidquid
 dederis.

Cogita dormientem, & amico
 sopore toto prouocatum corpore pro-
 stratum, post labores & sudores, post
 quos suauior somnus est. Adhibe
 musicam, Sirenium voces, & quid-
 quid suaue modulatum, nihil sentiet,
 nisi fors dormierit etiam altiùs hac
 quasi illecebra somni que prouoca-
 torio. Imò si quæ ex alia quacumque
 causa in somnia nata, accedat amor,
 arbitraberis in nutricis sinu aut ge-
 nu, aut inter molles cunas somni
 conciliatrices profundum indor-
 mire.

A 5; Cogi-

Cogita vas liquore plenum, & quod supereffluat. Adde redundanti alium, siue bonæ, siue malignioris notæ, ne quidquam tentaueris. Idem in amore cogita. Cuiuscumq; totam mentem possederit, frustra immittes aut inuidentiæ & odii liquorem, aut voluptatis foedam saniem, aut honorum turgidas spumas, aut opum resplendentes acervos, aut leues vanæ ostentationis arenas.

Vina propinabis? meliore mens ebria nihil deructat præter amati cellas, vinumq; germinans virgines. Gemmas propinabis & aurum? ditiorib⁹ potauit amatum Amor. Purpura vesties? calcabit pedib. diademata & sceptrâ, omnemq; ornatû regiû.

Musica implebis? diuiniorebus longè modulationibus amatus cælorum tibia animauit, nobili musico concentu animam fatians. Finge quidquid vbiq; mentem auresq; mulcet, quidquid in aurium oble-

ta

stamentum vlla commenta est ætas;
 quidquid ars æmula naturæ in dele-
 ctationem reperit; quidquid à qua-
 cumque delinifica voce animalium
 hominumque natum est canorum
 gratumque; inconcinnum arbitra-
 beris & streperum, & cacodæmone
 veriùs quàm homine pregnatum, si-
 cum intimis amati modulis, quibus
 animæ in abdito occidit, compona-
 tur. Hinc illi raptus Francisci, Domi-
 nici, Bonaventuræ, Ignatii, & à sen-
 sibus abductions. Hinc mortuis
 quàm viventibus similiore, & alibi
 veriùs quàm in corpore commora-
 tio; hinc necessariarum etiam obli-
 uio rerum, potus, cibi, somni. Intue-
 re illos ad amati vocem, tamquam a-
 mica quadam vi soporis elisos, blan-
 da quietis necessitate prostratos im-
 mobiles, quales ante vitam, ac post
 illam iacebunt; credes animam non-
 dum conlatam, aut iam ereptam. Et
 tamen nihil minùs quàm quiescunt.

A. G. quàm

quàm ignauescunt. Hinc denique non iam quasi soporifera quædam prosteratio, sed mentis de oppanso corporis in meliorem vitam lucem-que demigratio: adeoque corpus ipsum potenti mentis desiderio amato potiundi, cælum terramque interpèdulum vim testatur humana maiorem. Intuere non vnum Sanctorum multis à terra cubitis in sublime raptum; ac ni moles obflaret, pertinaxque concretio gelidatæ carnis, cælos penetret Amori suo iungendus. Vis magna. Quàm ne ipsi quidem, quibus frui contigit, pro dignitate, & ex vero explicent. Sentiri hæc res potest, exprimi non potest. Violenta hanc animam Amor meus, & potenti dextera tua iunget tibi. Quid mihi obiectas corpus? nolo illud, vt iungar tibi. Quid naturam adducis? renuntio priuilegio carnis, vt inenodabili spiritus vinculo nectar tibi. Quid vota relictis in vitam alteram?

EXUC

exue
spec
nis e
pres
Vtr
quod
tuu
vlt

Q
pro
ce
sul
ca
nu
cif
uo
q
m
in

exue hac me vita vt induar tua. Ex-
spectare iubes? mors mihi mora om-
nis est, & morte grauior. Quare aut
preſcinde morasa, vt accelera mortē.
Vtramcumque conceiveris beatus,
quò citatiùs iungar tibi æterno nexu
tuus. Concede hoc Amor meus, nec
ultra tendo vota.

CAP. II.

Votum Christo nascituro.

QV I D lactor spe magna dilecte
mi, & spe detineor sol. ? quousq;
promissis diues pauper & inops ia-
ceo ? ha quoties imo ductis pectore
suspitiis tamquam Herculea claua,
cælitibusque æreos diffrigi cælos; &
nusquam Amor meus. Quoties dif-
fissis oculorum nubib. flumina de-
uonui melior delphinus, nec tota-
quis prodigè sparsis, attraxi dilectū
meum! fallor. aut iam de propinquo
insonuit Amor meus. Nam & vtero
vbere-

14. CAROLI SCRIBANI

vbereque tuberat Virgo. Nec alium
 quàm dilectum tot secula spondent
 mihi virgine matre celo dandum. At
 longa amanti mora est. Dies, hora-
 que, adcoque momentum omne an-
 nus est. Quid me dilecte diutiùs
 mortem inter vitamque suspensum
 tenes? mors mihi certa sine te, vita
 nulla sine te est. Quid vitam moritu-
 ro negas? tu vita mea, & vita solus es.
 Viuam, si viuas, mihi moriar, si mo-
 rris mihi. Quousque virginis pasce-
 ris vtero, & fraudor aspectu tuo?

*Quid te tenet in conclavi
 Castitatis abditum?
 Tot iam annos expectavi
 Ante secula conditum.
 Redde pignus quod tulisti
 Virgo manens integra:
 Satis ventre nutriti, si,
 Matris dones vbera.
 Scimus matrem, scimus natum
 Nasciturum seculo.*

Tumor

Tumor prodit celo datum,
 Quem fouebas clanculo.
 Virgo natum que fouisti
 Virgo lacte tubera.
 Virgo carnem qua dedisti.
 Virgo dabis vbera:
 Felix virgo, felix mater
 Dei prole grauida.
 Natus suget, & implet
 Plena lactis vbera.
 Nata Patri sponsa Sponso
 Virgo dabis vbera.
 Qua tot seclis sunt promissa,
 Deo dabis vbera;
 Creatori creatura,
 Et ancilla Domino,
 Sempiterno moritura,
 Parua dabis maximo.
 Gaude sponsa, mater, nata,
 Castitatis lilium:
 Dei dono mundo data
 Virgo dabis filium.
 Virgo sinum per intactum
 Laxa leta pondera.

DONA

Dona verbum carnem factum,

Quod distendit vbera.

Distendat & hoc avidum amoris pe-
ctus: ut disruptis antè repagulis, pu-
rior mens inuolet in amati sinum,
quàm exulet ab amore. Quid hæres
animæ? perfringe oculorum aggeres
grato dilecto flumine; cuius secun-
do cursu dictuque in optatum na-
uiges amati portum, æternùm lilo
fruiturus. At mora hæc interim lon-
ga. Discinde nubes, & adlabere dile-
cte mi. Quousque nostrorum æmuli
cæli tot promissum seculis tamquam
ære circumfessum dilectum meum
cingitis? tot seculis vester est, ut exsa-
tari fames sitisque potuerit. Quid
negatis promissum pignus mundo,
ad vos rediturum? aut si iam conces-
sistis, non tam volūtate vestra, quàm
inæstuantis amati mei impulsu. quo-
usque Virgo mater dilecto gaudes
solo? impleamur omnes votiuo ran-
tùm in hunc diem gaudio grauidi.

Tuus

Tuus est, fateor; sed & meus est. Matris iure, tuus; adoptionis, meus. Largire quæ sola nunc mater potes tot expetitur votis, suspiriis, lacrymis, seculis. Quid diutiùs recondis mater, & publicare metu is cælo concessum natum? Si non erubuisti ad conceptionem, quid erubescis ad partum? concepisti virgo, fouisti virgo, paries virgo, lactabis virgo. Rubor exulat. Tibi thesauros, gemmas, aureumq; delapsum cælo vellus seruas, Angelo denuntiatore, Sp. sancto formator et etiam inter vbera tuus erit. Ne vere ne intercurrant aliena: solo virgine lacte pascitur dilectus meus. Nulla hoc vbera fundent præter tua; ne metue. Virgine ludet ille sinu tuo, collo pendebit tuo, vbera lactabitur tuo. Videamus te matrem: an erubescis ad nomen matris? Uterus natum prodit, angelus, totque iam antè vates cælo pleni. Nulla meritò erubescat virgo mater. Erubescat
quæ

18 CAROLI SCRIBANI

quæ è virgine sua. quantumuis casto-
 toro exiuit: nulla in te ruboris causa,
 quæ vbiq;e semperq;e virgo es, &
 audis. Latgire proinde mundo natû,
 vt proprior iam dicaris virgo mater.
 Vt quàm virginem fatemur, fatea-
 mur & matrem, & omnium seculo-
 rum prærogatiua Dei matrem; tanto
 illo propinquiorem, quanto nato
 mater est carne & sanguine vna. Cõ-
 cede Natum mater. Nihil tibi è do-
 natione hac decedet. Manebit qui
 antè tuus, tuus nunc meus q;ue, nulla
 sui parte accisus, nulla tibi defiu-
 standus. O veni & exspectatione las-
 fam iofice mentem, nisi fors aliquid
 tibi hîc displicet Amor meus. Impera,
 & experire num idoneum dele-
 geis amori tuo.

Si vis fletum & dolorem,

Mille cum singultibus;

Numquam ponam hunc mœrorem.

Nisi in tuis nexibus.

Si vis pœnas imperare.

Duro

AMOR DIVINVS.

19

Duro mortis genere,
Flagra si vis irrogare,
Aut te morte quarere,
Vre, seca, nil inultum
Transi, nusquam deero.
Tantum dona consepultum
Casto matris utera.

Hæc vota mea de penetrali mentis deprompta, quò te tandem fruar dilecte mi, inter amica suspiria lacrymis natantia; inter mistas oculorum fontibus preces amoris fornacibus excoctas; inter inæstuantes amorum flammæ oculorum fluminibus temperatas; inter calètia melioribus ignibus vota denso oculorum imbre rigata, quæ tibi nominiq; tuo æternû sacro. Distrumpè tantum cælos & delibere dilecte mi. Non cum parvulis sermocinatio tua? *Ego autem sum. 1. Reg. puer parvulus, & ignorans egressum & introitum meum, cunis & vberibus natus. Permite me satiari cuni & infantia tuæ pannis. Virilem togam, & quid-*

quidquid adolescentiam transcendit lubens volensque cedo aliis. Presepe & fascias largire mihi. In foeno & stabulo deliciae meae. Ibi illas operiar dilecte mi; ut expleam famem, restinguam sitim mora tua proritatam; quam nullae mensae, nulli fontes, aut vina, extra te solum inter verba commorantem, sedabunt. Tu enim solus es, qui inter infantiae pannos, anhelum avidumque pectus, mentemque amore fatiscentem, abeuntemque animam reddere sibi potes: qui exanime corpus redanimare anima meliore, tua nimirum dilecte mi: ut non iam cum Moysse claritate vestiar, non cum Stephano angelico fastigio induar; aut umbra hinc, aut vestigium, aut spiraculum denique; aliquod deciduum, & de afflatu tuo animatum sit; sed tu ipse.

Quam diu premar hoc carcere, & circumscribar corpore tot concupiscentiis

centiis euigorato? tempus est vt me
 è durissima omnium seruitute in li-
 bertatem vendicem: vt tot iam an-
 nos mens hæc, carni ancillata, erigat
 se ex alto somno & famulatu ad Deū
 creatorem suum, ad animæ suę spon-
 sum. Numquam hoc fiet, nisi antè
 tu librator, adflator, animator vni-
 uersitatis, Verbum Patris, primor-
 diale primogenium, cunas, pannos,
 scœnum passus & virginis matris vte-
 rum vbera que, arentem hanc animã
 nouo spiritu tuo iuundaueris: ac in
 meliorem obsequentioremq; spiri-
 tui carnem membra hæc corpora-
 ueris; vt licet in carne, exul tamen
 propè carnis, tibi & tibi soli viuat
 hæc anima, ignorantię morte discus-
 sa, ac velut de sepulchro veteris ho-
 minis in nouam lucem erumpens.
 Concede hoc mihi dilecte votorum
 meorum: vt viuam iam non ego, sed
 viuas tu in me, qui solus meritò vita
 dici potes. Fiet hoc, si amore duarum
 harum

harum substantiarum quadam qua-
 si fibula ac glutine adnectas me tibi.
 Sperare hoc possam, ubi te video in
 virginis matris sinu ludentem, & ad
 ubera me dilectæ genitricis tuæ pro-
 uocantem. Eueniat tandem tot desi-
 derata seculis dies illa, tot olim suspi-
 riis, precibus, lacrymis exoptata. Al-

Psalm. labere dilecte mi, vt sub vmbra alarum
 16. tuarum sedeã, fructusq; carum dulces
Cant. gutturi meo, vberum fructus genitricis

2. tuæ. Odor vnguentorum eius super omnia
Cant. 4. aromata, fauus distillans labia eius, mel
 & lac sub lingua eius; & odor vestimen-
 torum eius, sicut odor thuris. Verum
 quò mihi hæc sine te? hortus enim

Cant. conclusus genitrix tua, hortus conclusus,
 8. fons signatus. Quis fructus vtriusque?
 resigna hunc hortum, resigna fon-
 tem, qui solus potes. Quis cultior
 hortus virgineo pectore? lordent hic
 Alcinoi pomeria, Midæ roseta, &
 quidquid in oculorum oblectatione
 cõmentas vetustas est. Quis fons præ-
 stantior

stantior vberibus matris? solue pe-
 ctoraalem fasciam nobilissimi horti:
 fluantque fontes virgine lacte gra-
 uidi. Fiet hoc; si te dederis mundo, si
 elapsus virgineo carcere vbera com-
 plexus fueris matris. E quorum diui-
 te fluxu, tamquam analecti, quedam
 mensarum, aut racemationem vin-
 demiationi superstitem, auidus si-
 tiensque hauriam. *Nam & catelli edunt* *Mart.*
de micis quæ cadunt de mensa dominorum *15.*
suorum.

Quid moram nectis? ne verere. *V. Cant.*
bera genetricis tuæ sunt botri vineæ, o- *7.*
dor-oris eius sicut malorum, guttur eius
sicut vinum optimum dignum dilecto meo
ad potandum. Veni dilecte mi. Ne pa-
tere tot lacrymis frustra rigari terrã,
tot noctibus diebusque suspiria ne *Cant.*
quidquam trahi. O quando! Quis mi- *2.*
hi det te fratrem meum sugentem vbera
matris meæ, vt inueniam te foris, tot mē-
sibus reconditum; & deosculer te, &
iam me nemo despiciat? Non frater
 meus

meus es. & os de ossibus, caro de carne mea? Mater ergo etiam genitrix tua mea est; vbera tua mea sunt, hæreditario iure tua, adoptitio mea. So-

Cant.

2.

net vox tua in auribus meis. Vox enim tua du'cis, & facies tua decora. Iam enim hyems transiit, imber abiit & recessit. Flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis aduenit, ficus protulit grossos suos, vineæ florentes dederunt odorem suum. Non hyems abiit cælesti calore in virgineum vterum lapsa? Non flores apparuerunt vberum genitricis tuæ? vineæ que in iis florentes maturo distentæ rore longè late que odorem suum sparserunt? & tamquam ficus protulerunt grossos suos? Meritò proinde nunc putationis tempus aduenisse dicam. Et nonus tamē nunc mensis currit, cum Bethlehem sedet gemebunda & sola. Facta quasi vidua, & non est qui consoletur eam. cum nemo solari eam possit, præter te vnum. Languet domina Gentium &

Israël,

Israël, & à manu sola tua medela speranda est: sedet in tenebris, nec alia denotari luce potest quàm tua.

Exsurge oriens, vt fruamur in plenum optata luce tua. Quid tamdiu recondaris nube? elabere. Quid trepidat nubes? potes integra nube. Neq; alium speramus quàm qui virginea obuolutus nube, integra eadem, lucem dabit seculo. Nolo illam fulmine profcissam; virginem volo, qualem die media non rarò experimur, quæ etiam ardorem temperet solis. Ita olim pauore concussus in- clamat Israel, *Loquere tu nobis, & au-* *Exodi*
diemus; non loquatur nobis Dominus, ne ^{20.}
fortè moriamur. Nos per virginem matrem tamquam per caliginem, carnea nube tectum, vultum tuum exspectamus. Nam quis videbit faciem tuam & viuet, nisi ingenti nube velaueris illam? Nolo nunc istam nudam, & carne sua tamquam veste viduam, ne moriar. Vestitam volo,

B &

26 CAROLI SCRIBANI

& tamquam vnam è nobis; adeoque
 & carnem iam de carne mea. Hac
 veste labere dilecte mi: vt in illa te
 fruar non modò in sinu & inter v-
 bera virginis matris tuæ, sed & inter
 vbera Magdalenæ huius animæ meæ,
 Zachæi, Pauli, Centurionis huius: vt
 nō iam vltra repam mœroribus ple-
 nus, terram deuerrans osculis, turtu-
 reisque humectans lacrymis, non se-
 deam super flumina Babylonis, &
 fleam dum recordor aduentus tui:
 sed dono iam tuo diues, exultem vt
Psalm. *gigas ad currendam viam; saliens in mon-*
 18. *tibus, transiliens colles, similis caprea hin-*
Cant. *nuloq; ceruorum, donec aspiret dies illa*
 2. *magna, qua in æternum facie ad fa-*
ciem iungar tibi Amor
meus.

CAP.

CAP. III.

*Ad Annunciationem Dei
Matris.*

Missus est Angelus Gabriel à Deo in LUC. I.
 ciuitatem Galilææ, cui nomen Na-
 zareth, ad Virginem desponsatam viro,
 cui nomen erat Ioseph, de domo Dauid, &
 nomen virginis MARIA. Et ingressus
 Angelus ad eam dixit, Ave gratia plena:
 Dominus tecum. Benedicta tu in mulieri-
 bus. Ecce concipies in utero, & paries fi-
 lium, & vocabis nomen eius IESVM. Di-
 xit autem MARIA ad Angelum, Quo-
 modo fiet istud, quoniam virum non co-
 gnosco? & respondens Angelus dixit ei, Spi-
 ritus S. superueniet in te, & virtus Altissi-
 mi obumbrabit tibi: ideoq; & quod nasce-
 tur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei.
 Dixit autem MARIA, Ecce ancilla Do-
 mini, fiat mihi secundum verbum tuum. In-
 audita retrò seculis legatio. De^o An-
 gelū ad virginē delegat. Obstupesci-

B 2 te cali

te cæli super hac legatione cælestis Patris. Deus mittit tamquam virginis assensum expectaturus, quasi nec Spiritui sancto sponsa, nec Filio fieret mater, nisi annueret legationi. Mittitur ergo Gabriel Angelus qui legata deferret, ut tam diu staret cælum, nec sponsam suam obumbraret Spiritus sanctus, nec cælestis Parentis filius, filius fieret virginis; nisi legationi annueret virgo. Crederes nec maritari Spiritui sancto, nec matrem fieri posse, nisi descenderet in verba cælestis Patris; ut nec descenderet in uterum verbum nulli referandum, nec formaret è virgine sanguine carnem Spiritus sanctus, nisi ad summi Parentis accederet voluntas virginis. Nimirum cælestis illa nubes tot seculorum frigore gelidata non colliquefceret solaribus Spiritus sancti radiis, nec cælestem deplueret ignem terris, nec virgo nostra virgine suo utero, virgine æternum terram hauri-

hauriret delapsum imbrem, n̄ consensum præbisset legationi. Quis crederet, nisi tam operosè Spir. sancto dictatore vniuersa legatio testata foret? quanta dignatio virginis, cuius quasi nutui obsequeretur cælestis Pater, Filius, Spiritus; ille mittendo, Filius parendo, Spiritus sanctus formando? quanta gloria virginis, ad quam è calorum summo destinaretur à Patre & Filio legatio, Spiritu sancto comite, Angelo denunciatore? quanta virginis dignitas, à cuius nutu decreta penderent æternitatis, vindicatio è seruitute nostra, libertatis è vinculis assertio, calorum reseratio, salus nostra?

Quid hæremus mortales, & de veneratione dubitamus, quam omnium seculorum nobilissima legatione venerari voluit cælestis Pater? quid dubitamus virginem hæc carnem colere, è qua mutuari suam voluit coæua progenies Patris? Ve-

neror coloq̄ue te virgo magna. Nec
laudes tuas vlla tacebit ætas, quam
Angelo denunciante & gratia ple-
nam, & Domino gratam & benedi-
ctam in mulieribus, & à Spiritu san-
cto obumbrandam, & verbo fœcū-
dandam discimus. Quam tamquam
maritali toro, Patre annuente, Spi-
ritus sanctus sibi iungit, è quo caro
de virgine carne, de virgine sangui-
ne sanguis verbo nasceretur æterno.
Stupuit attonitæ similis, ad laudes
suas virgo. Magis etiam quia mater
futura, quæ ignorabat virum. Nec
didicerat sine viro nasci filium. Et
virum virgo ignorabat, ignoratura
æternum. In hac lucta ignorati viri,
& futuræ matris, hæsit dubia. Nec fi-
lium auersabatur, nec virum ad-
mittebat. Egredi è virgine sua vole-
bat; & filium iam tum Angelo de-
nunciatore amabat. Quid ageret
virginitatis & filii amans? filium ad-
mitteret? verebatur virum; admitte-
ret

ret virum? periclitabatur virgo. Nec exsoluere se his difficultatibus poterat inassueta his quaestionibus. Hinc illa verba, *Quomodo fiet istud, quoniam* *Luc. i.* *virum non cognosco?* Sanctiore nimirum iam pridem castimoniae voto obstricta; & antè mortem delectura, quàm virum, nouo in illam aetatem exemplo, sed quod iret in posteritatis exemplum; quo tot virgines soli Deo maritandæ non cognoscerent virum, & antè per ignes & tormenta & omnium carnificum irent ingenia, quàm virginem suam sacratam Deo, viro crederent. Soluit dubium Angelus, matrem docuit fieri & manere virginem. Audiit lætabunda, & paruit virgo; ita tamen si vtrumque concederet. Tanti nimitum moliminis erat annuere Deo, quam diu de virgine sua dubitabat. Vt liberata metu est, & didicit non iam viro, sed Spiritu sancto obumbrante nasciturũ filium virgine vtero, virgi-

neque carne, nulli ne in partu quidem referanda, annuit legatis virgo,
Luc. 1. *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.* Inde iam exultant cæli penduli antè de assensu, dubii de exitu: profiliunt cantica Patri, Filio, Spiritui sancto in gratiarum actionem, virgini in laudem. Et adamabat antè Spiritus sanctus sponsam, verbum futuram matrem, Pater Filio matrem. Magis etiam, vt audiuerunt sollicitam de virgine sua, non antè annuisse quàm & mater & virgo esset.

Quò raperis amor castus? dubitat virgo paritura Deum, vellè: ne esse mater, si de virgine sua exeundum sibi foret. Castus amor quid non potes? mentior si non te amo castissime amorum. Non dico me sequi. Amo tamen, quoque te careo magis, hoc amo magis. Nam vt possessa quis amet, tamen nescio quo modo, absentium maius desiderium est. Ita
 præsen-

praesentem valetudinem proiicim⁹,
absentem quaerimus; nec beneficiū
agnoscimus quo fruimur, agnoscim⁹
quo caremus. Et fetè absentium ma-
ior veneratio est, consuetudo negle-
ctum parit. Sudamus in deperditis,
parta negligimus, tamquam si satis
sit habuisse. Quid, quòd difficultati-
bus crescit amor? tanto nimirum
plus amaturi, quanto plus laborum
sanguinisque lparsimus. Victoria-
rum nimirum & triumphatum am-
plius, vbi pugnatum & sudatum am-
plius.

Redeo ad virginem. *Ecce ancilla Luc. I.*
Domini, fiat mihi secundum verbum tuū,
vt mater audiam & virgo. Et quem
vtero claudam virgo, reddam virgo,
vbere que lactem virgine. Dictum
factum. Vt arbitreris e veteri formu-
la matrimonii hæc fuisse, & assensu
hoc virginis quædam quasi connu-
bialia solemnia firmata. Dixerat, &
concepit vtero virgo, Spiritu sancto

B 5 tam-

tamquam cælesti maritali connubio virginem obumbrante: vt iam mater audiret & virgo, admirata se matrem quæ sciebat virginem.

Illud nouum, ancillam dici, quam legatione cælesti non in famulam, sed in sponsam & matrem Spiritui sancto & Filio delegerat & poposce- rat Pater. Neque legatione hac opus erat, vt in ancillam ascisceret aut sibi illam aut filio Pater; maluit tamen illa, cum sponsæ aut matris posset, ancillæ præferre nomen. Ita quousque Deo plenior, hoc & submissior est. Magnus est & magna de se sentit. Ludithic aliquis error. Vide- ri fatebor magnum, magnus non est. Quin, paruus est, quicumq; de se sentit magna. Neque illi magni, qui mendacio magnitudinem iuuant. Quid si in monte pumilio steterit, magnus erit? si in puteo gigas, paruus erit? nihil illius staturæ addet montis magnitudo; nihil huius adi-
met

met putei altitudo. Magis etiam apud Deum, qui non cothurnos metitur aut subsellia, sed hominem homine suo. Vis apud hunc esse magnus? Virginem imitare. Forma, viribus, eloquentia, eruditione, prudentia polles? adde opes & honores, diademata & sceptrum & purpuram late sparsam, quæ marmora, aurum & gemmas verrat. Ride hæc magna, contemne, & calca; nisi calcari ab illis malis. Et quid hæc sunt si animam cogitas? magis etiam si cælum, & Deum? quid hæc ad Dei matrem? & illa famulam se fatetur. Tu quid dices? nõ beatum se arbitrabitur quacumque purpura fulgeat, si in famulæ huius famulum delectus fuerit? Imitare Dominum & Domini tui matrem, quicumque Filium amas. Deprime- ris ac quadam quasi voluntaria volueris iniuria; magnus es, eoque maior, quò deprime- ris magis. Extolleris & yltroneo conatu magnitudinem

iuuas; paruus es, eoque minor, quo extolleris magis. Vt in hac arena creuiffe decreuiffe, decreuiffe creuiffe sit. Iuxta illud Lucæ, *Omnis qui se exaltat, humiliabitur; & qui se humiliat, exaltabitur.* Et illud Matthæi, *Quicumque uoluerit inter uos maior fieri, sit uester minister; & qui uoluerit inter uos primus esse, erit uester seruus.* Comprobat exemplo suo, *Sicut filius hominis non uenit ministrari, sed ministrare.* Et fortiùs etiam illud in terrorem, *Nisi efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum cœlorum. Quicumque ergo humiliauerit se sicut paruulus iste, hic est maior in regno cœlorum.* Sciebat hæc uirgo nostra, & ancillam se fatetur cum posset matrem. Ancillare nimirum uenerat, quia & filius eius ministrare. Nec multò, famulatur in Elisabeth domo mensibus tribus. Aut quisquam arbitratur maiorem Magdalenam fuisse, cum omnium oculis caderet, omnes illius; an cum lacrynis tamquam

Luc. 14

Matt.
20.Matt.
23.

ramquam imbribus Christi sui pe-
 des rigat, tergit capillis, purpurat of-
 culis? aut Paulum cum minas vomit
 & sanguinem, an cum *cadens in ter- Act. 9.*
tam tremens & stupens interrogat, Do-
 mine quid me vis facere? an Chananaea
 valentem & nullius indigam, aut cum
 prorumpit in has voces, *Catelli edunt Matt.*
de micis quae cadunt de mensis dominorum. 15.
 Et audit, *O mulier magna est fides tua.*
Eiat tibi sicut vis? aut Phariseus ma-
 gnus, & iam non *sicut ceteri hominum. Luc. 18.*
 Sed ieiunat bis in Sabbatho, decimas dat
 omnium quae possidet; & non veriùs
 Publicanus, qui à longè stans non vole-
 bat nec oculos ad calum leuare; sed percu-
 riebatur pectus suum, dicens: *Deus propitius*
esto mihi peccatori? Aut adolescentior
 filius maior, cum valediceret patri,
 opum & honorum plenus; an cum à
 porcorum siliquis in se reuersus, pater- *Luc. 15.*
 nis obuolutus pedibus exclamat: *Pa-*
ter peccauit in calum & coram te, iam non
sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut

vnunz

unum de mercenariis tuis? an Petrus maior, cum fiducia plenus audet,
Etiam si oportuerit me mori tecum, non te
negabo; an, cum egressus foras, fleuit a-
mare?

Matt.
26.

Ne fide magnis, anime, humilia calcantur tutius, excelsa præcipitiis parent. Post Antiochum Græciæ, Nabuchodonosorem Babylonie tyrannum, Chaldæum Baltassarem, & tot magna seculi nomina, luto & cineribus parjata, quid magna cogitas? Pompeium & Cæsarem, Alexandrum & Hannibalem, Cyrum & Darios qui cogitat ferri aut veneni hostias, quid magna cogitat? & tamen si adeò delectant magna, virginem nostram cogita omnium ancillam, Christum cogita omnium famulum. Imitare. Et magna spera. Cælo non terris reposita magna. Nec longa mora. Fors cras, fors hodie, aut hac ipsa hora præmia spera, qualia nullum seculum dabit, ac

ne

ne spondere de mendacio quidem possit.

Eia anime, sequere ducem. Non potes errare. Prima debentur humilibus, vltima magnis. Delige. Momentanea hic magnos magna, humiles hic manent parua. scena reducta, pro momentaneis succedunt æterna; illis in ignibus, his in præmiis æternis. Lazarus nos docet, & diues Epulo. Delige. Et repeto. Sequere ducem, anime. Et incipe amare hæc humilia, si aliquando claudendum speras pectori, quem vtero clausit virgo. Delectatur humilibus, & cum humilibus sermocinatio illius. Sanè super contritum & humilem corde requiescit spiritus eius. & exemplo suo puocat, *Discite à me, quia mitis sum, & Mat. humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris.* II. Pax ab humilitate, turbatio à superbia est. Tranquillitas ab illa, bella ab hac nata sunt. Staremus in paradiso felices animæ, si stetit

tisset

40 CAROLI SCRIBANI

tisset humilitas, exulasset superbia. Semel hac admissa, exulam⁹ omnes, etiam qui paradisi nullum cespitem nouimus.

Perge, anime, sequere ducem, nec pudeat viram virginis insistere vestigiis. Præit illa. Desperare pudeat, aut ignauo sopore terram verrere. Vis Christum taum aut virgine adhuc vtero delitescentem, aut vbera fugentem, aut collo pendentem, aut osculo beantem? imitare ancillam matrem. Vis ignem hunc pectori inardentem, solem corde lucentem, mustum & fauum totum hominem possidentem? imitare virginem. Si per rupes & montes & Arabiæ deserta mitterem, quæri fors posses, aut retrahere pedem, aut hæere dubius, difficultate victus, aut magnitudine territus: verum per plana te mitto, & multorum protrita pedibus. Secuta hæc via est. In præcipitio & in lubrigo qui steterit, timere poterit. Plana
calcan-

calcantibus rarior & securior lapsus,
& facilior erectio est.

Aude, anime. Magna te manent
paruis, nil maius virginis nato. Vis
hunc etiam ab utero & ubere recen-
tem? memento ancillæ matris, & se-
quere quæ te ducit. Cōcede hoc mi-
hi, magni Regis magna virgo mater.
Excute huic animo fastum, & insere
amorem tuum, filii tui magni ma-
gnum. Nullus amor fastui, humilitas
amoris dux & indiuidua comes est.
Non separantur amor & humilitas,
non coalescunt superbia & amor.
Quantum se quisque submisit, tan-
tum amavit; quantum extulit, tan-
tum ab amore recessit. Humiliaffe,
amasse est; superbisse, odisse est. Fuge
arrogantiæ toxica quisquis amas. Pe-
riit omnis amans, si venena hæc bi-
berit. Fuge. Ita fiat amor meus. Pelle
hunc fastum, & quidquid de arro-
gantia seculum sapit. Nesciunt in
Bethlehemico stabulo, aut in virgi-
nis

nis

42 CAROLI SCRIBANI
nis stabulare toro superbia & amor.

Procul ergo, procul omnis fastus.
Amo te mea humilitas, vt amem te
meus Amor. Sequor te amica humi-
litas, vt fruatur te Amor meus. Am-
plector te mea virtus, vt possideam
te Amor meus. Vt inter vbera hæc
commoreris peccatricis animæ tuæ,
& Magdalenæ iam tuæ, & ô! æter-
num tuæ, Petri, Pauli, Matthæi, Za-
chæi, Publicani iam tui. Repeto, &
ô! æternum tui. Vt nulla me à te se-
paret aut arrogantia rabies, aut car-
nis illecebra, aut seculi vanitas, dolo-
so honorum & opum tecta cinere.
Sed viuam tibi, moriar tibi, & cum
virgine ancilla, matre tua, æternum
viuam tibi, colliquefam tibi, vt v-
nus iam tecum carne in matre,

amore sim vnus, & vnus
tantum.

CAP.

CAPVT IV.

Ad Visitationem Dei Matris.

VT audiuit salutationem Mariae El- Luc. II.
sabeth, exultauit infans in utero eius,
& repleta est Spiritu sancto Elisabeth: &
exclamauit voce magna, & dixit, Benedi-
cta tu inter mulieres, & benedictus fru-
ctus ventris tui. Et vnde hoc mihi vt venias
mater Domini mei ad me? Ecce enim vs
facta est vox salutationis tuae in auribus
meis, exultauit in gaudio infans in utero
meo. Felix salutatio, ad quam exul-
tat infans in utero, & repletur Spiri-
tu sancto mater. Quanto spiritu
necessum erat esse plenam, quæ sola
visitatione matrem sobolemque re-
pleret. Miramur implese? quis mire-
tur de flumine torrétes natos, de O-
ceano flumina, de nemore arborē,
de caule fruticem, de arbore ramum,
de ramo florem; de Sole radium, de
ignib. scintillam, de monte arenam,
de

de imbribus guttam? minora hæc sunt ad nostram matrem. Cuius virgine vtero, æquæua claudebatur progenies Patris, primogenium & interminum Verbum pariatū per omnia Patri. Quid mirum si non torpescat otio verbum, cuius nutu pendet hæc machina, peritura & ad primordiale reditura chaos, si subtraxerit manū? magis mirandum fuerat, si stetisset tanquam oppressum sopore, nec flammæ excussisset hic ignis quem cælo miserat Pater, clauserat vtero tanquam imbrem nube virgo mater; nec lucem diffudisset hic Sol magnus nube licet sua tectus; nec odorem sparsisset hic vterus aromatum primorum cella facta; ad quorum odoramentorum vim adolescentulæ decurrerent verbo maritandæ, quæ maturitatem suam facerent illi soli, à quo quidquid est virginum eternum fluxit; nec penuaria hæc musto grauida exsurgerent lætabunda, quo
Spir.

Spir. sancti manibus ebrius orbis amoris deuomeret imbres, deructaret odorata ô nimium vina germinantia virgines.

Nec repletur tantum Elisabeth mater, sed exultat infans vtero clausus. non exultaret infans musto plenus, odoratissimo perplutus imbre, solaribus excitus radiis, igne viscera lambente? Exclamat inde mater à torcularibus his ebria, tamquam potens crapulata à vino, *Benedicta tu inter mulieres.* Luc. 2. Inter virgines & matres, virgo mater. Vt inclament omnes in tympanis, cantent in cymbalis, & organis, & citharis, modulentur in Psalms, *Tu gloria Hierusalem, tu latitia Israel, tu honorificentia populi nostri, quia fecisti viriliter, & confortatum est cor tuum, eò quòd castitatem amaueris: ideo & manus Domini confortauit te, & ideo eris benedicta in aeternum.* Iud. 15. Quid miramur benedictam cui benedixit Dominus, benedictione seculorum cælorum-

lorum-

Luc. 2. *lorumq; prima? v. fieret mater, nata, sponsa Patri. Et vnde hoc mihi vt veniat mater Domini mei ad me?*

Verum à quo didicerat virginem matrem? docuerat qui impleuerat, & quem circumferebat vtero *benedicta illa inter mulieres.* Vt nihil iam nouum, si exultet in gaudio infans. Nam si vno oculorum iactu potuit videre Elisabeth virginem, & Domini matrem, quanto potiore iure videret Dominum; de quo illud Angeli ad

Luc. 1. *Zachariam: Erit magnus coram Domino: & vinum & siceram non bibet, & Spiritu sancto replebitur adhuc ex vtero matris suae: & multos filiorum Israel conuertet ad Dominum Deum ipsorum: & ipse praecedet ante illum in spiritu & virtute Eliae, vt conuertat corda patrum in filios, & incredulos ad prudentiam iustorum, parare Domino plebem perfectam. Vidit & exultauit gaudio plenus, Spiritu sancto plenus, Angelus factus noui testamenti, praecursor Domini,*

mini, de quo illud legimus: Ipse est, ^{Ioan. I.}
 qui post me venturus est, qui ante me fa-
 ctus est: cuius ego non sum dignus vt sol-
 uam eius corrigiam calceamenti. Et de
 quo illud vicissim Domini discimus:
 Hic est de quo scriptum est: Ecce ego mitto ^{I. c.}
 Angelum meum ante faciem tuam, qui ^{II.}
 preparabit viam tuam ante te. Amen dico
 vobis, non surrexit inter natos mulierum
 maior Iohanne Baptista. Vt nihil iam
 miremur magnitudinis & gratia-
 rum prærogatiuam. Nec alia magis
 trita, nec certior ad excelsa via est,
 quàm ab humili magna ordiri. Hinc
 illud Augustini: *Altus est Deus. Erigis*
te, & fugit à te; humilias te, & descendit
ad te. Quare hoc? quia excelsus est, & hu-
milia respicit, & alta de longè cognoscit.
Humilia de proximo respicit, vt attollat:
alta, id est, superba, de longè cognoscit, vt
deprimat. Quis proinde non meritò
arbitretur ideo à Domino dictū? Non ^{Matt.}
surrexit inter natos mulierū maior Ioanne ^{II.}
Baptista; quòd rogat, esétne Messias
 respon-

- Joan. 1.* respondisset, Non sum dignus vt solvam
 eius corrigiam calceamenti. Eadem ha-
 bes in virgine nostra, cum audisset,
Luc. 1. Benedicta tu inter mulieres, reddidit vt
 ingenti plena fiducia, ita & submis-
 sionis verba plenissima, Magnificat a-
 nima mea Dominum, & exultauit spiri-
 tus meus in Deo saluari meo: sub exult
 lætitię causam. Quia respexit humilita-
 tem ancilla suæ. Ecce enim ex hoc beatam
 me dicent omnes generationes. ô si & ex-
 ultet hic spiritus meus in Deo salu-
 tari meo! & in nulla re alia vltra mar-
 gines, vt concessos naturæ fines, læ-
 tabundus exultet quàm in eo! pro-
 cul caro & sanguis, gloria & hono-
 res. Exultabat in illis qui dicebat a-
Luc. 12. nima suæ, Habes multa bona posita in an-
 nos plurimos: requiesce, comede, bibe, epu-
 lare. Et audiit à Domino: Stulte hac
 nocte animam tuam repetent à te: que an-
 tem parasti cuius erunt? exultauerat a-
Luc. 16. lius, qui induebatur purpura & bysso: &
 epulabatur quotidie splendide; & incla-
 mat

mat sepultus, sepultus in inferno, Pater Abraham miserere mei, & mitte Lazarū, ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma. Et audit, Recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter malus. Nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. Infelix exultatio, pænis exsoluenda æternis, ignibus, æternis; in quibus rorantis & stillantis digiti gutta negatur, & pro tam modica exultatione, mœror succedit æternus. Dira commutatio. Pro momentanea voluptate ignes pati æternos, materiamq; fieri non moriturarum flammarum æternam. Felicior Lazarus, cuius momentanea paupertas gaudiis opibusq; præmiatur æternis.

Pelle hæc peritura, anima mea, & cū magna hac matre, exulta in Deo salutari tuo. Reliqua omnis exultatio, de ignibus & mœroribus æternis est: sola Dei de perennaturis gaudiis

C est.

est. Expedita hæc exultatio est, si dignata te fuerit visitare diua hæc mater, & à torcularibus suis Spiritu sancto calcatore spumantibus, sudantibus, inebriare te musto; à diuite odororum penu primis perflare odoribus myrrhæ, thuris, nardi, croci, cinnamomi & vniuersi pulueris pigmentarii; à luce sua magna, qua & illustrat vtero clausos, de tenebratq; matrum viscera denotare hanc animam dēsis, ô nimum consepultam errorum scelerumque tenebris; ab ignis sui validi decidua aliqua scintilla, hanc cordis mei glaciem, animæ meæ frigus, pectoris mei teporem, accendere in flammam, qua decineretur quidquid hic noxium & inimicum latet illi qui per virginis matris veterum fulmina iaculari consuevit, siue in Ioanne exultabunda, & gaudio plena; siue in Elisabetha admirabunda & portentosa. Optatæ flammæ! quis mihi has concedat, quibus
aut

AMOR DIVINVS. 31

aut inæstuem cum Magdalena, aut
ardeam cum Paulo, aut accendar
cum Stephano, aut grato replear
cum Petro & Publicano oculorum
flumine, munificentia cum Zachæo,
fiducia cum latrone? Tu potes be-
nedicta inter mulieres beare me hac
ignis tui flamma, flammæ tuæ scin-
tilla. Bea; vt inardescam totus dif-
pertitarum linguarum igne magno,
& fiam flamma vna virginis vteri tui
ignibus socianda, vt non iam duo
ignes, flammæ duæ; sed vnus exsur-
gat ignis, flamma vna, amoris magni
tui, cælo demissi, amorisq; mei, igne
tuo accensi, cælo immittendi. For-
tunata dies, qua his ignibus inardef-
cens omni iam musicâ vocalior, o-
mni concentu sonantior prorump-
pã in voces lætitiæ tuæ magnæ; *Quia Luc. 2.*
fecit mihi magna qui potens est, & san-
ctum nomē eius. Hæc magna à quo spe-
rem, nisi à te, tamquã nube mea ma-
gna, imbrem magnum; aurora mea
C 2 magna

magna, rorem magnum; luce mea
 magna, radium magnum; igne meo
 magno, flammam magnam; horto
 meo magno, florem magnum; ne-
 more meo magno, arborem magnā;
 vineæ meæ magnæ boti ū magnum;
 cellę meæ magnę odores & vina ma-
 gna? Cōcede hæc mihi magna, sum-
 mi Regis mater, sponsa, filia virgo
 magna; æternum que fruar beneficio
 hoc tuo diues, memori que æternū
 memoria laudes decantem tuas ter-
 ris cæloq; refigendas.

CAP. V.

Christo nato.

INANI vanæveludor imagine, &
 mentitur stabulum; an vero nun-
 tiat? Nam quæ hæc regia est, aut di-
 gnus Amori meo locus? vbi satelles
 & purpura, vbi aulæa, aut auro la-
 quearia grauida? vbi

Distin-

Distinctum vario nitore marmor
 Percurrit cameram, solum, fenestras?
 Ac sub versicoloribus figuris
 Vernans herbida crusta saphiratos
 Flectit per prasinum vitrum lapillos?
 Stabulum video, præsepe, asinum,
 bouem. Alto reliqua si' entio pera-
 guntur. Vbi genialis apparatus, vbi
 famulantium turba? & si regia est,
 non in clame Seruuli

Rutilum toreuma bysso

Rutilusq; ferte blattas,

Recoquente quas ahenis

Mel: bæa fusat vnda:

Opulentet vt meraco

B:bulum colore vellus.

Niue pulciora lina

Gerat orbis, atq; lauris

Hederisq; pampinisq;

Viridantibus tegatur:

Epulas superbiores

Humeris ferant onustis.

Patera, scyphi, lebetes

Sopient falerna nardo.

14. CAROLI SCRIBANI

Tripodasq; cantharosq;

Rosa sutilis coronet.

Vbi musica & ludi æraque fistulata,
& animata fila pulsu? vbi quidquid
Regem regiamque redolet, diemq;
genialem natrem video paruulum-
que vberibus implexum, sinu ludē-
tem, inter alta præsepia. Rusticam
video casam, antraque sola matre &
puero lætabunda & seipsis iam ma-
iora. Credas prodigiosum fontem
tuba excitum supra margines intum-
mescentem hilaritudinem testari.
Ornatus omnis exulat. Quasi cæli
non alio egeant ornatu, quam ma-
gni sui numinis. Et non omnis or-
natus cælo illatus ad illum cæli So-
lem tenebrescat? Non iniuriam irro-
get huic terrestri Bethleemitico cæ-
lo, qui extra hunc puerum matrem-
que ornamenta deferat, ornamenta
quærat? Verùm antra & stabulum,
quid sonant regium? quasi à loco or-
natus Regi. Malo à Rege loco. Et

non

non stella duce Regem hic esse do-
 ceor? quæ signatio testatio? aut mē-
 tiri stella potest magni famula Dei?
 & non elingue sidus omni stilo aut
 voce clarius intonat regiam, Regē,
 Deum? quid Angelorum voces glo-
 riam altissimo decantantes, homini-
 bus pacem? quid pastores grata Do-
 mino Regique munera deferentes?
 quid virgo mater virgine vtero, vir-
 gine lacte & vberē? non Regem il-
 lum eloquitur? felicia vbera virgine
 distenta rore! beatum vterum virgi-
 gineo foecundatum partu! dum vir-
 ginea ludit inter basia, virgineasque
 matris purpurat filius genas, casta que
 castis imprimit labris oscula; dum
 non ingrato virgineo errore inerrat
 capiti, dulceque virgineo collo virgi-
 neum pendet pondus; cū nunc dex-
 tra nunc sinistra sedet virgine; nunc
 virgine salit sinu, nunc ē matris ge-
 nu adblanditur nutritio, vultumque
 oculosque frontemque premit, casta-

que dissuauiat ora, quid nisi amorem
 meum loquitur quem quærit anima
 mea? tenebo illum, nec dimittam,
Cant. *donec introducam illum in domum ma-*
3. *tris mea, & in cubiculum genetricis mea.*
 Si non in vacua penetralia, nullius
 saltem nisi amore grauida. Ample-
 ctarq; dilectum meum, fouebo ge-
 nibus, oraque, qui non possum lacte,
 rigabo lacrymis: & cum nulla mihi
 casto grauidata rore fluant vbera, o-
 culorum laxabo sinus. Non promit-
 to virgineos, spondeo turturis mei
 viduos.

Felicem diem, qua amplectar di-
 lectum meum, qua infigam casti pu-
 doris oscula, qua teneras plantas
 dissuauiat o basis, qua manus illius
 tornatiles aureas, digitosque ebore
 candidiores purpureis figam labris:
 qua membra à virgineo matris vte-
 ro recentia, virgineo antè purpureo-
 que rore pasta, virgineoq; exinde la-
 cte alumnata, sinu manibusque fo-
 uebo

uebo meis! quando beabor hac felicitate, conniuente matre, plaudentibus angelis, arridente nutritio, stupente cælo? quando mille figam basia? quando inuoluam cordi, cunarum vice, quando pro fasciis stringam brachiis, pro culcitra subster nam pectus, pro puluillo genas? quando ab amoris fornace calentia felicia que figam refigam que oscula? quando frontem fronte, manibus que arctabo manus? quando basiorum legam vestigia impressionibus purpurata? quando stabit dulce pondus genibus? quando suavis pende bit collo sarcina? ô dies! ô hora! fortunata dies. Cælum mihi, non dies, & cælo carior dies. Æterna hanc mihi diem Amor meus. Ego te semel mihi concessum reddam dilectæ genitrici tuæ? ignosce mater; mihi natus, mihi datus puer est. Non reddo. Quod si vim feceris; morior. Sin pergis depositum poscere, vltimum

C. s. saltem

saltem hunc spiritum pia lege mater,
 & vberibus conde, vt hauriat hunc
 filius tuus, Amor meus, permistum
 virgine lacte tuo. Beatum me, si tam
 suauis molliq̄ue vberum monumen-
 to amore languidam, condideris a-
 nimam, quam primo virgineo su-
 ctu hauriat Amor meus. Quàm sua-
 uiter tunc vterque virgineis incum-
 bemus vberibus tuis, anima hæc
 mea, & Amor meus, Amor tuus, vir-
 gineo beandi lacte tuo? ô dies! pro-
 perate mei dies, currite tempora.
 Quàm suauia imprimemus oscula
 ego & Amor meus? quàm benè mis-
 centur casta & poenitentis labra? ô
 iterum fortunati dies! phi seculum,
 sceptraque regia, & inimica Dei ca-
 ro. Amor meus mihi, & ego illi, qui
 pascitur inter vbera. O genitrix, ô
 genua, ô vbera rore caelesti plena!
 ô stupor, & portentorum omnium
 portentum maximum! pendet ab
 vberibus Deus, cuius nuta librata

hæc

hæc pendula stat caditque machina.
 Virgine lactatur rore Deus. Stupescite Angeli & tu vniuersi series. Pendet ab vberibus virginis matris, conditor Deus. Ille virginea implet sugitque; vbera, pater & filius, conditor & filius. Ille æternitatis suæ manibus figulat sibi matrem, è cuius non iam costa, sed carne ac sanguine, carnem sibi ad sanguinem adaptaret, figulus factus & opus. Cæli illum nec terra capiunt, nec mille cælorum terrarumque spatia; & angustissimus tenellæ virginis virgineus clausit vterus.

Quid desideramus miracula? poterunt cælo maiora nasci, sperari maiora? Ille cælorum gloria, beatarum mentium voluptas vnica, ab vbere pendet infans; stabulo pro regia pastoribus pro administris spiritibus, vberibus pro Patris sinu contentus. Quid mihi narratis cælum Angeli? commigrauit in stabulum cælum, vt

iam si delicias velitis cæli, stabulum
vobis & præsepia petenda sint. An-
helabam antè ad vos & subsidia spe-
rabam cælo. Vertimus hac die vices,
& mutuari vos video à nobis cælum.
An non cælo potimur, qui cæli Do-
minum stabulo clausimus? qui pen-
dentem illum videmus inter ybera?
qui non pedes cum Magdalena, non
manus latusq; cum Thoma, sed toto
cum virgine matre ambimus corpo-
re, totis constringimus brachiis? me-
ritò terris occinitis pacem, quibus
concessus est Dominus pacis? nimi-
rum vos illum quærebatis, & tam-
quam cælo profugum, stabulo inue-
nistis reclusum. Vt iure optimo bea-
tos decantetis homines, ad quos mi-
grauerit cæli gloria, voluptas vestra,
Amor meus. Non vltra deprecor cæ-
lum vestrum, permittite mihi cælum
meum. A deoq; æternùm permitto
vobis cælum vestrū, si æternùm frui
liceat in stabulo cælo meo. Vbicum-
que

que enim amor meus est, cælum mihi est. Eriam inter ignes cælum mihi erit, si amore in illis fruatur meo. flammæ proinde & omne carnificis ingenium ludi mihi sunt, si dilecto fruatur meo: infelixque ad eò seculorum æternitas cælum mihi erit, si æternum in illa fruatur natali dilecti mei die, si Bethlehem mihi claudat latus, si præsepia cingant, si in hac ceruice ludat Amor meus, si toto procumbat pectore Magdalene suæ, Thomæ sui, Petri sui, Publicani sui, latronis sui, si semel possessionem aduerit, æternumque tenuerit cordis huius Amor meus. Qui ubi ubi fuerit, cælum mihi erit, tantum audiat hæc vota mea inter Angelicos concentus, Pastorum munera, matris vbera dilectus meus, beatusque me æterna fruitione sua sponsus iam factus animæ meæ, in die lætitiæ cordis mei, in die qua desponsauit illam mihi Pater eius, carnem iam de carne, sanguinemque de sanguine

sanguine

sanguine, os de ossibus meis. Ut ex-
 clamare liceat, Veni Sponse mi, dile-
 cte mi, ascende per desertum arentis &
 exsuccidi pectoris mei, per agrum
 hunc scrupulosū, per meras rubinas,
 Cant. 3 senticeta & tesqua, sicut virgula fumi
 ex aromatibus myrrha & thuris & vni-
 uersi pulueris pigmentarii, ut ex deserto
 steriliq̄ue corde pingua tibi grataq̄;
 surgant pascua: nam & in illo, cuna-
 rum loco, lectulum parauit tibi; sexa-
 ginta illum fortes ambiunt pœnitentiæ
 lorica armati, omnes tenentes gladios,
 secures delictorum meorum, & ad
 bella doctissimi, quibus aduersaria pel-
 lant agmina inimica tibi. Nonne
 iam antè ascendisti per desertum
 cordis mei, immanissimis scelerum
 feris inhabitatum, fragrans vnguen-
 tis optimis, cum traheres me in odo-
 rem vnguentorum tuorum? cum à secu-
 li vanitatibus introduceres immetē-
 tem me, ac iam tum ignarum consi-
 liorum tuorum, adeoq̄; & reluctan-
 tem

AMOR DIVINVS. 63

rem in cellaria tua; exultantem post-
modum & lætantem, & cantantem
in die desponsationis meæ? cùm au-
dientur illæ voces tuæ; Nigra es, sed
formosa sponsa mea. Et quis mirate-
tur me nigram? decolorauerat enim
me ignis concupiscentiæ meæ, exco-
quens vsq; ad scotiam robur meum,
nec ossium medullis parcens. Sed &
filia matris meæ pugauerant con-
tra me, vt ruina mihi fuerit ex me.
Quid facerem? desperare, fatuum e-
rat: resumptis proinde viribus ani-
moque quæsiui noctibus dilectum
meum suspiriis grauis, cùm innata-
sem fontibus oculorum meorum,
caput meum plenum rore, & cincinnati mei *Cant.*
guttis noctium lacrymarum mearum. *s.*
Sed & eodem flumine laui pedes meos
delictorum fordibus prægrauatos,
manusq; mee stillauerunt myrrham, &
digiti mei pleni myrrha probatissima.
quare & fasciculus myrrha dilectus meus *Cant.*
mihi, inter vbera mea commorabitur, *l.*
quæsi-

Cant.
1. quasi illum nec inueni. Inuenerunt
 uero me custodes qui circumeunt ciuita-
 tem, percusserunt me, & vulnerauerunt
 me. Ita ab oculis reliquisque custodie
 administris, quibus concredita hæc
 ciuitas fuerat, grauiam damna vulne-
 raque tuli, ut, nisi dilectus meus me
 duxerit in domum genitricis suæ, do-
 netque mihi non poculum ex uino condi-
 to, & mustum malorum granatorum suo-
 rum, sed uera uirginis matris suæ,
 ponatque me ut signaculum super cor
 suum, ut signaculum super brachium
 suum, æternam miser perierim. Nec
 potuit huic tutelari propugnaculo
 commodior designari locus Bethle-
 hemitico stabulo, in quo lectulum
 strauit dilecto meo, cuius columnæ
 uirginis fecunditatis argenteæ; re-
 clinatorium submissionis & obedi-
 entis promptis aureum; ascensus in-
 genui pudoris, intactæque uerecundie
 purpureus; reliqua caritate constrata
 iacent: quæ potenti robore suo amo-

Cant.
8.

rem

rem meum eripuit cælo, dedit terris,
 & quidem in stabulo, ne aut regia ex-
 cluderet potētia, aut validis urbium
 mœnibus. Nunc patent aditus, rese-
 rata planaq; sunt omnia. Nulla hîc
 nouercalia claustra, nullæ inuiz ru-
 pes, non montes nubibus superstan-
 tes.

Quis ergo mihi neget Amorem
 meum cælis concessum, matre virgi-
 ne datum? Fruere anima mea, tuus
 est qui stabulo natus est. Communia
 hæc præsepia sunt, faciles cunæ, be-
 nigna mater, nutritius paratus. Cui si
 dederis tacitas amoris lacrymas, si
 densata languentis animi suspiria, si
 submissæ mentis gratuita vota; pate-
 bunt intima regiæ huius magnæ, nul-
 li magis quàm lacrymis dulce cadenti-
 bus, quàm suspiriis alte mananti-
 bus, quàm votis promptè delatis,
 quàm precibus inter illa ductis re-
 cludenda. Aude & ingredi anima
 mea, & post suspiriosas noctes, post
 voti-

voti-

66 CAROLI SCRIBANI

votiuos dies, post fontes & oculo-
rum torrentes frueri dilecto tuo.
Largire hoc mihi virgo mater, & tu
Amor meus, vt in Bethleemitico cæ-
lo inter vbera virginis genitricis tuæ
eternum fruam amore tuo, teque ipso
fruam æternum Amor meus.

CAP. V. I.

Votum Christo in cunis.

Deliciarum mearum Bethlehem,
cordis mei gaudium, & suspiri-
orum dulce leuamen, Emedullata
mentis imber fecundus, exsuccidi-
peccatoris ros matutinus, ingens lan-
guentis robur animi, prostratarum
que virium felix reparatio. Amo te
mea domus, templum meum, cæ-
lum meum. Dulce præsepium, dul-
ces panni. Felicia vincula, quibus in-
nectitur Amor meus. ô cunæ! ô luo-
res matris genitiq; risus! oculi! basia!
fortunatum scenum, cui pro molli
culci

sulcitra decumbit dilectus meus.
 Quis mihi concedat, vt non pœni-
 tēda metamorphosi demuter in fœ-
 num, præsepe, pannos, fasciam. Ite
 felices cunæ. Pro vimine mollia cor-
 da fero, quibus indormiat dilectus
 meus, fortunatissimis beatæ matris
 agitatus manibus, dulciq̃ue virgineo
 cantico somni prouocatorio in altâ
 placidamq̃ue depressus quietem. Ite
 panni; capillos spondeo. Potuit his
 olim, quæ amabat, lacrymis antelo-
 tos siccare pedes: & minor nunc viri
 quondam pedibus, dilectus meus,
 dum virginea vagit inter vbera, laete
 passus virgine? ite fasciæ; amoris mei
 nexibus stringam dilectum omni:
 fascia potentiùs. Ô vincula super o-
 mnia regna desiderata amanti ani-
 mæ! stringite, ne effugiat aut elaba-
 tur dilectus: ne quæ illum abripiat
 subdola manus, neque crudelia pel-
 lant arma Herode nata. Ite cælum,
 & quidquid ibi gaudiorum; Berhle-
 hem.

hem.

hem mihi cælum, in quo dilectus dilecto præsepe fiam, cunæ, panni fascia. Ignosce mater. Quid tam diu ludis inter basia, numquam satianda, numquam fatiganda amico pondere? meus est. Osculetur me osculo oris sui. Da veniam audaciæ. Meus est. Quid accusas temeritatem peccatricis animæ? Non pro peccatoribus utero clauditur, collo & vberibus pendet, fœno decumbit, inuoluitur pannis, stringitur fasciis? ignosce. Multis nominibus meus est. Imò nõ quo plus criminum, hoc plus meus est? & totus iam meus est; vt merito exclamem, Vulnerasti cor meum, dilecte mi, sponse mi, quem desponsavi mihi primis cunatarum lacrymis. Vulnerasti cor meum pannis & fasciis infantiaæ tuæ, cum penderes leue gratumque pondus è collo genetricis tuæ. Vulnerasti cor meum in vno oculorum tuorum, cum transuerberares hoc pectus infantiaæ tuæ radiis
 omni
 Vuln
 lo, c
 med
 iacul
 mori
 cia o
 Frustr
 deco
 mi, e
 tam
 cypr
 ex om
 tam
 gatu
 lumb
 sunt l
 sima
 collu
 mis
 Sicut
 stilla
 tua
 brac

AMOR DIVINVS. 69

omnibus solaribus potentioribus.
 Vulnerasti cor meum amoris tui te-
 lo, cum tamquam fulmine ossium
 medullas intimaq; depasceret cælo
 iaculatus ignis tuus. Beati cineres a-
 moris perusti flâmis, vosq; adeò feli-
 cia ossa amoris ignibus emedullata.
 Frustra beatos quæro, si his ignibus
 decoquar dilecto. Pulcer es dilecte
 mi, & macula non est in te. Capilli tui *Cant.*
 tamquam paradisus malorum puniceorū, 4.
 cypri & nardi, croci & cinnamomi,
 ex omnibus primis vnguentis: vertex tuus
 tamquam aurum optimum, & depur- *Cant.*
 gatum septies: Oculi tui sicut oculi co- 5.
 lumbarum, super riuos aquarum, que lacte
 sunt lotæ, & resident super fluenta plenif-
 sima: sicut cortex mali punici, sic gena tua,
 collum tuum sicut monilia auro & gem- *Cant.*
 mis variegata, vermiculata argento. 1.
 Sicut vitæ coccinea labia tua. Fauus di- *Cant.*
 stillans os tuum, mel & lac sub lingua 4.
 tua, & vinum germinans virgines.
 brachia tua sicut virgula fumî ex aro- *Cant.*
 matibus 3.

Cant. *1.* *manibus myrrha & iuris, & vniuersi*

pulueris pigmentarii. Manus tuæ rotati-

Cant. *4.* *les aureæ, hyacinthis, sapphiris & ada-*

mantibus distinctæ Crura tua solam-

na marmorea fundatæ super bases aureas.

Odor vestimentorum tuorum sicut odor

Cant. *2.* *unguentorum super omnia aromata. To-*

tus pulcer es dilecte mi. Et tamquam

torcularia mustulæto grauida autu-

mno, ita gaudiis cunæ tuæ redundât.

Frustra proinde cælum extra Beth-

lehem quæro. Cælum hîc omne fas-

cia includitur; & fascia nunc ego.

Quid reliquum nisi vt infigam casti-

pudoris oscula? occupauit ora ma-

ter? infigam pedibus. Sat magnum

mihî cælum pedes; & omni adeò ma-

iores cælo pedes dilecti mei sunt:

quos cum Euangelica amatrice a-

moris lauem fontibus, tergam cri-

nibus, purpurem osculis. Spargite

oculi amica lachrymarum balnea,

quibus innatent pedes ab vberibus

matris pendentes; & omni iam al-

ueo

ueo maiores transilite vada, vt natet
 Bethleem cunæque dilecti mei, & in
 calentibus his fontibus à fœcundo
 æstuario profusis; post virginea vbe-
 ra, ludat dilectus meus, vberib. satur,
 gratisq; imergatur vndis casti amoris
 manibus temperatis. Beatæ manus!
 ô liceat mollibus has dissuauiare la-
 bris, vt ludat in hoc vultu dilectus
 meus: comprimâtq; hic genas, ibi la-
 bra, alibi oculos; frontemque amica
 signet tessera: vt è vestibulario hoc
 signo nobilissimi tau, non ignoratus
 viuam, cælorum choris. ô beatæ ite-
 rum manus! æternùm ludite non in
 superficie tantùm, sed in cordis inti-
 mo, interque medullas amantis hu-
 ius pectoris. Nihil hic tibi clausum
 Amor meus. Patent ostia reseratis
 vndique valuis, disruptis catara-
 ctis. Nec vllum secretum tibi cuius
 omnia sunt. Ludite hic manus, &
 tamquam in montibus aromatum
 vellicite virgulas myrrhæ, nardi, &
 balsami.

balsami. Proscindite has genas tamquam vomere; tamquam ligonibus & rastis disrumpite pectus; tamquam cylindro proterite quidquid hic protuberat, & inæqualitate sua molestiam gradienti, aut cubanti dilecto parit. O quando te fruar præsepe meum, dilecti mei regia, & connubialis thorus? quando in amplexibus vestris; beatæ cunæ, colliquefaciam totus? quando pro fœno substernar tibi dilectæ votorum meorum? quando pro fasciis stringam, inuoluam pro pannis? felices præsepiales cunæ tam nobili prærogatiua ante omnia secula delectæ! felices panni quibus integitur Amor meus! cedite panni, cor hoc denectam in pannos, doctior quàm Seres, quibus fortunato cinctu innectatur Amor meus. æternent tantùm hi nexus. Quid si crescat Amor meus? crescent & panni. Quid si cum ætate eat in virum? sequentur panni. Quid si columna

colli-

colligetur, tollaturque in crucem? aderunt panni velamen pudori dilecto meo. Quid si condatur in sepulcro? decumbet inter pannos. Quid si cælum petat? non hærebunt in monumento Angelorum manibus designandi. Cælum ipsum petent amoris manibus contexti. Æternate panni. Quid loquor cælū? Bethleem mihi cælum, præsepe thronus, deliciae fœnum, voluptas mea panni. Nolo cælum sine his pannis; nolo gaudia sine fasciis quibus stringitur dilectus meus. Et non dilectus meus cælum est? licet inter cunas, vbera, fugam, vincula, flagra, spinas, clauos, crucē, lanceam, monumentum, inferni que adeò flammæ; cælum tamen est, v. bicumque dilectus meus est: amo verbera, spinas, clauos, vulnera, crucem, quin & æternas flammæ, si conditur flammis dilectus meus. Quid intentas pœnas? flagra & ignes, prunæ & liquatum plumbum, sulphu-

D reus

reus rogi, picata vestis, craticulæ, & inardentes redæ, Babylonæ fornaces, ora leonum, cælum mihi sunt, si in his fruar dilecto meo.

Ite regna, & quidquid terris cæloq; magnum; solæ mihi cunæ magnæ. Ite deliciæ & quidquid seculis optatum; nullam agnosco gloriam extra cunas, nullos honores extra stabulum. Ite gemmæ, omnibus draconum frontibus, piscium cerebris, concharum postulationibus decerpæ; & quidquid rupibus, fluminibus, mari ambitio piscatur de peregrinitate magnum; nihil mihi illustre extra præsepe. Ite purpura & coccus, & quidquid Seres docta nere docuere manu, quidquid Babylon ingenioso prætexere, quidquid Tyri tingere, quidquid insuere Phryges, quidquid Milesii tondere, quidquid muscosæ lanositatis in vestitum de lautioribus comitur conchis; procul hæc ingeniositas, quæ

non

non tantum pangere & serere, sed & piscari docuit vestes, & concharum aluis incoquere lanas, quasi Deo à primordio excidisset purpureas & coccineas oues creare. Sordent hæc mihi, si cunarum pannos cogito, virginisque matris paupertinas fascias dilecto meo circumuestitas. Ite lecti quacumque aue è peregrino cælo fulti; & vos culcitæ quacumque mollitis fartæ. Ludite in orbem aurum gemmæque, & quidquid curiosa manus reperit in luxum, quidquid quocumq; sole docta fabricata est acus. Bethlehemi stabula, & inculta exesæ rupis laquearia, omnibus Affuerit tentoriis, aërii, carbasini, hyacinthini coloris, sustentatis funibus byssinis atque purpureis, columnisq; fultis marmoreis, potiora sunt. Ite eiusdem Regis lectuli aurei & argentei, super smaragdino & Pario pavimento mira varietate picturato; fœnum dilecti mei omnib. his

deliciis, regioque in ostentationem
 fastu, nobilius gratiusque mihi est.
 Abi quidquid orbe magnum; stabu-
 lo includitur omne magnum. Ite o-
 pes, honores, regna; præsepi claudi-
 tur quidquid his maius est, quid-
 quid illustrius: tanto omnibus nobi-
 lius, quanto æternatura perituris,
 cælestia terrestribus antestant. Tan-
 tum eternum hic fruar dilecto meo.
 Stabulum, præsepe, panni mihi, & e-
 go illis. Dilectus meus inter illa mi-
 hi, & ego illi, qui pascitur inter vbe-
 ra distenta lacte virgine; qui vtero
 clausus virgine, virgine ludit sinu;
 qui matre natus virgine, virgineo
 pendet collo, dulce pondus virgini
 matri.

Currite virgines. Virginea hic te-
 cta sunt, nullo antè decorata partu,
 virgineum fœnum, præsepe, panni,
 fasciæque virgines. Virgo mater solo
 grauidanda Deo, ignara viri, nullius
 thori socia, Spir. sancto fecundata,
 virgi-

virgine vtero, partu, vberē, lacte, æternūm virgo; virgo spōsus, solo patris nomine, virgineæ pudicitiaē comes & testis, nutritius dilecti mei, nec vltra virgines deniq; sunt denūtiatorii spiritus: stabulumque totum virginem suam loquitur. Gratū virginibus domicilium, vbi virgo mater & filius virgine cubant toro, virgine sponso custode, quidquid vbiq; virginum est virgine prouocātes inuitatu, sponsione virgine, cui æternitatis adnexa corona est, virgineis inorata gemmis, virgineq; culu, voto, manibus decorata. Properate virgines quæ dilecto sponsastis maturitatem vestram, in vnius sponsi vestri voluntatem concedentes: quas n. ille amat, de virginitate censentur. & nō de ea sola? nam quæ illi maritantur, aut voluptatum seculi ignare melioribus se seruarūt; aut voto iam tal. post damnationū retrō titulos eros prodaçtē saluti reformatæ, pœn-

rentia verrente & radente, castam
casto Amori domum pararunt. Bea-
ta quæ virginitalis prærogatiua, di-
lecto desponsata, intactam virgi-
nem suam illi seruarunt.

Felices etiam, quæ post naufraga-
m virginitalitatem repudium volu-
ptati dicunt, secundam castimoniam
periculi memoria venerantes. Amo-
te stabulum regia mea, præsepe torus
regius, panni cocco & tyrio nobi-
liores, fasciæ conchylio & purpura
& quavis gemma radiantiores, fœ-
num omni strato & culcitra molli?
Deliciæ meæ stabulum, voluptas
præsepe gaudium panni, lætitia fas-
ciæ, iubilum fœnum. Quàm suauia
matris oscula teneris impressa la-
bris? quàm mollia dilecti basia virgi-
nis matris suauiantia genas? quàm
dulcia matris vbera virgineo rore
grauida? currite virginei fontes; &
vos haurite labra patre Deo nata. exi-
lite lactei roris virginei fontes, quos
dile-

dilectus meus ore fugit virgine. trá-
 flite vada, & infantia primæ labra,
 vt è deciduo hoc virgine rore vel ex-
 tremis hisce labris amoris extingua
 fitim. Pluite fœcundæ nubes imbre
 virgineo grauidæ, & arentia hæc ri-
 gate corda, languentem q̄; & emar-
 cidam amore mentem. Quid si vica-
 ria supponā labra dilectæ mi? da hoc
 amori nostro. Beata dies! aut ab vnis
 dum tu pēdes virginis delictum ma-
 tris, ne deneges vbera secunda. An
 metuis ne exarescant venæ? nemo
 ficcabit cælo plenas. Et non æterno
 viuescunt musto cælorum vindemia
 defudata, virgine q̄; torculari pressa
 Sp. sancto calcatore?

Æternū fluite mei fontes. O
 quando inebriabor ab vberibus ge-
 nitricis dilecti mei? quando resper-
 gar medico hoc rore? quādo innata-
 bo hoc balneo virgineo nimbo de-
 corato? quando immergar flumini-
 bus virgine vberis deductis? quando

80 CAROLI SCRIBANI

ô! totus lacteo proluat Oceano vir-
 gineo vberum fonte prognato, vt è
 virginis genitricis lacte, peccatoris-
 que lacrymis, grata defluant dilecto
 balnea, miserationis vberum lacte
 pœnitentis que oculorum imbribus
 defudata? fundite gaudiales torren-
 tes flumina que oculi mei, quæ mista
 lacteis genitricis dilecti mei, virgi-
 neis fontibus, mare magnū statuant,
 fortunatissimis dilecti mei velificati-
 onibus frequerandum. Nauiga hoc
 mare dilecte mi, vt & ego illi immer-
 gar totus, inebriatus tecum ab vbe-
 ribus genitricis tui. Abi inuidia mea
 sunt hæc vbera virgine partu plena.
 An non amatum res vna, mens vna
 cor vnū? & non ego & dilectus meus,
 vnus? vbera ergo illi? mea sunt, geni-
 trix mea est, vna iam matre & vberi-
 b⁹, sed & anima vni. Nolo duas, vna
 animamur anima. Corde spiramus
 vno. Ignorat amor discrimina. Beth-
 lehem ergo meum est, præsepe meū,
 fœnum,

scenum, p̄ani, fasciæ meæ sunt. Beth-
 lehemica mater & vbera mea sunt,
 deliciarum mearum mare magnum,
 fons inexhaustus, æternorum gau-
 diorum flumina irrigua, numquam
 fluxum positura. Fruar his æternū
 mater mea; & fruatur tecū dilecte mi,
 socias iam vberum tuorum, adeoq;
 vnus iam tecū: vt non iam vltra ego,
 sed tu, & tu solus, felici in te totū con-
 migratione, transmutatione. Sit æ-
 ternū. vt ignorata mihi alia omnia
 extra hæc vbera virgine partu & rore
 nobilitata; & te, virgine vtero, sinu,
 vbere, tamquam reportata ab hosti-
 bus victoria, exultantem, triumphā-
 tem. Sequar triumphum, beatis per-
 mistus agminib. triumphatoris mei,
 è nobili Bethlehemico præsepi tam-
 quam triumphali curru, ridentem &
 calcantem in pannis & fœno aurum,
 gemmas, diademata, sceptrā, purpu-
 ram, imperia, & quidquid vbiq; in-
 lustre & magnum. ô sequar pannis

D 5 fœno-

82 CAROLI SCRIBANI

fœnoq; nobilem, cunis & matre vir-
gine! & pascas manibus lacte q; vir-
gine! felix ô nimùm dies! fortunata
cælorum agmina, gloriam, cælo pa-
cem denuntiantia terris! beata ô vir-
go mater virginæ nati munere! quis
mihi dabit aspectu hoc frui virginæ?
in uideo tibi præsepe meum, Bethle-
hem meum, tot vbiq; delitiis satu-
rum. ô nullum prodigio huic secun-
dum nullum cælo terrisq; maius! v-
bera dum premit infans lacte plena
virgine, vtero datus, fatus, natus vir-
gine. Cui fortunata hæc incunabula
rusticus decanto vates,

Virgo quem mater detulit,

Casto conclusit vtero:

Virgo quem mater protulit

Claustro donauit integro:

Sensit delapsam vtero

Natum quem intus fouerat:

Nil ab hoc passa filio

Qui caro carne creuerat:

Pannio

Pannis inuoluit paruulum,
 Stringitq; mater fascias
 Concessum caelo filium,
 Mundi qui soluit pretia:
 Pro vinclo vincla retulit,
 Pro claustro claustra reddidit;
 Nouisq; vinclis induit
 Quem mundo recens edidit:
 Fouens membra tenellula,
 Dulciq; lino vestiens:
 Labrisq; labra mellula,
 Et genas genis imprimens.
 Nunc dextra cingens virgine,
 Nunc lacte pasce s candido:
 Nunc casto ludens lumine,
 Nunc sinu fouens calido.
 Mille configens osculis.
 Hic fronti frontem implicans
 Hic labra genis bellulis
 Vultuq; vultum duplicans.
 Plus osculis ter dulcibus
 Caput obnubens paruuli,
 Plus basis quam vestibus
 Corpus fouens tenelluli.

Nunc na. um inter vbera.

Casto ludentem pectore,

Cœlesti rore madida.

Pascebat lacte virgine.

Nunc bina præbens vbera.

Imbre cœlesti rorida,

Nunc tantum donans singula.

Casto rubore florida.

Hic dextra incumbit pendula,

Hic dulci sedet gremio.

Hic pendet collo gerula,

Cœlesti plena genio.

Hic mater sinu confouet.

Submissæ mentis pretium:

Hic labra genis admouet,

Casti pudoris præmium.

Hic natus labris imprimat

Pudica matris oscula,

Hic gen- genis comprimat

Reddens amica basia.

Hic mater natum pectore,

Fronte stringit & oculo,

Molliq. fouet vbera

Tamquam seruente foculo.

Hic

Hic natus manu tenera:

Ore q³ suo masculo:

Ludebat inter vbera,

Pectus constri. gens osculo.

Hic mater genas manibus

Et coll. nud. basis.

Premitt. decoris nexibus,

Et osculis virgineis.

Hic natus manu blandula:

Blando latoq³ vertici

Matris in. rrans tenera

Errore ludit vnici.

Felices inter basis.

Nati nexus purpurei;

Felices inter vbera

Matris nexus virginei.

O quando his castis donabor cuna-
rum nexibus? quando donabor v-
bere lacte que virgine? quando fas-
ciis, primæ que infantia votiuus pan-
nis, quibus testatum inuoluam amo-
rem p. ctori reconditū, dilecto meo
sociandum, cōnubioq; firmandum
felici stabiliq;? quando osculis den-
sabo

Hic

fabo pedes, manusq; purpurabo ba-
 sis? quando stringam brachia colli-
 que nuda amplexibus? quando fron-
 tem amoris signabo notis? quando,
 ô liceat! genas genis, labraque adne-
 ctam labris? Dies, ô nimiùm felix,
 tot optata votis. Fortunatum stabu-
 lum, in quo

Dulce collo pendens pondus,

Ludit inter basia;

Onus leue cui mundus

Matre ridet socia.

Cantat mater, ridet natus,

Cantat Ieseph paruulo.

Sola virgine prognatus

Collatur gerulo.

Cantant Angeli ludentem

Matris in amplexibus,

Et Iosepho corridentem

In diuinis nexibus.

Leti concinunt pastores

Nouo terris Domino,

Spargunt melos spargunt flores

Dulci mentis iubilo.

Nobis

Nobis natus, nobis datus
 Ex intacta virgine;
 Celo datus, mundo datus,
 Christus natus hodie.
 Exultemus & latemur
 In chordis & organo:
 Alternantes collemur
 In tubis & tympano,
 In fistulis & cymbalis
 Benesonantibus,
 In lituis & buccinis
 Clare tonantibus.
 Plaudant silua, plaudant prata,
 Leta plaudant nemora,
 Et quaecumq; campis nata,
 Plaudant nato flumina,
 Plaudant valles, plaudant montes,
 Frondes, flores, gramina,
 Plaudant rupes & torrentes.
 Nato plaudant omnia.
 Plaudat & anima mea dilecto meo,
 Christo meo. Plaudat pro regia sta-
 bulo, praesepi pro toro regio, pannis
 fenoq; pro purpura & molli strato:
 laeti-

lætitiâque exultans perfundat Beth-
 lehem gaudialibus lacrymis torren-
 te fusis, quibus tamquam odoratis
 balneis innatet cunis natantibus di-
 lectus meus; ludatq; vt in amico gra-
 toque sibi flumine. Properate lacry-
 mæ dilecto saturandæ, & illo solo.
 Soluite cataractas oculi mei, & ami-
 cos laxate sinus dilecto meo, non
 iam mœroris aut luctuum, in delin-
 quentiæ pœnam; sed lætitiæ & iubi-
 lationis, in amoris testationem. Nec
 satis mihi cunas hoc oculorû meo-
 rum imbre natare. Nata Bethlehem,
 vt cingaris votiuo hoc flumine, quò
 amico circumstagnata amne arceas
 à te quidquid aliud quàm amorē sa-
 pit, quidquid hostile tristëve redo-
 let, quidquid alienum à casto præse-
 pi tuo; à quo exulat omnis mœror,
 omnis lachryma aliorsum quàm ad
 dilectum fusa, quàm illi casto sacra-
 mento dicata. Illo enim solo ducto-
 re auctoreque cadunt non pœni-
 tenda

tenda flumina, illo solo duce saliunt
fontes felici eternitate donandi. Do-
na hos mihi, & bea hoc me munere
dilecte mi, vt beatis his fontibus di-
ues, noua semper tibi veterib⁹ adne-
ctat anima mea iubilationis cantica,
mista letabundis oculorum flumini-
bus; exemplo veteribus olim decan-
tati prodigiosi fontis, qui quietus &
tranquillus, dum siletur; si insonue-
rint tibiæ, exultabundus ad cantum
eleuatur, & quasi miretur dulcedinẽ
vocis, ultra margines intumescit: ita
oculorum meorum beatiore fontes,
quieti ac sine Bethlehematica mu-
sica tua languidi ac mortuis similes,
vbi insonuerit vox tua dulcis, oraq;
decora nimis, præsepis clausa, admi-
rabundi, & seipsis iam maiores, non
transiliant aggeres, vadaque, sed to-
tum illud spatium qua pluitur, qua
ningitur, qua fulminatur, ipsumque
transcendant æthera, super cæli fasti-
gia, dilecto suo iungendi. Quin adeo
nau-

nauigent hæc animæ meę celeusma-
 ta decãtata tibi, tamquam fortunata
 scaphæ in grato hoc tibi oculorum
 Oceano, suspiriis tamquam remisa-
 ctæ; votiuisq; te amorum votis, tam-
 quam expansis latè velis, secundo
 prosperoq; te fauonio tuo impulsæ,
 donec ad alterius meliorisq; æui
 portum felix nauclerus exscendero:
 in quo extra omnẽ inimicam tem-
 pestatem, hostilemque fluctuum ia-
 ctationem positus, æternũm canam,
 iungarq; æternũm tibi; tanto bea-
 tior, quanto plus hîc fontium spar-
 serint oculi tibi, quanto plus profu-
 derint fluminum imbriumque tibi,
 felici æternitate donandi, beandi.

CAP. VII.

Votum Christo dormienti.

Dormi fili, dormi, mater
 Cantat vnigenito.

Dormi

*Dormi puer, dormi, pater
Nato clamat paruulo.
Lectum stravi tibi soli,
Dormi nate bellule.
Stravi lectum fœno molli,
Dormi mi animule.
Dormi decus & corona,
Dormi nectar lacteum.
Dormi, mater dabo dona,
Dabo fauum melleum.
Dormi sapor & dulcedo,
Dormi mea gloria.
Quidquid, vis en tibi cedo,
Inter hæc præsepia.
Dormi rosa, dormi laurus,
Dormi matris viola.
Dormi meus rosmarinus,
Matris inter lilia.
Dormi meus verus honor,
Mille dabo suauia:
Casta matris verus olor,
Mille dabo basia.
Dormi mel dulcoris merum,
Dormi meum vinulum.*

Dormi

Dormi recens meum mulsam,
 Dormi nectar coelicum.
 Dormi nate mi mellite,
 Dormi plene saccharo.
 Dormi vita mea vita,
 Casto natus utero.
 Dormi cali musto plene,
 Dormi plenus nectare.
 Dormi, dormi, & dormi bene,
 Dulci canam in armure.
 Quidquid optas volo dare,
 Dormi prae pupule.
 Dormi fili, dormi cara
 Matris deliciola.
 Dormi mea spes & salus,
 Dormi patris gaudium.
 Dormi cor & meus thronus,
 Dormi matris iubilum.
 Dormi fili, dulce mater
 Dulce melos concinam.
 Dormi nate, suaue mater
 Suaue carmen accinam.
 Ne quid desit, sternam rosis.
 Sternam foenum violis;

Pavimentum hyacinthis,

Et praeſepe liliis.

Si vis musicam, Pastores

Conuocabo protinus.

Illis nulli sunt priores,

Nemo canit caſtius.

O vos omnes qui transitis,

Qui videtis,

Qui gaudetis,

Cantate paruulo

Formoſulo,

Cantate puppulo

Tenellulo,

In citharis,

In cymbalis,

In fiſtulis

Bene ſonantibus.

Cantate Domino

In buccinis,

In tympanis,

In organis

Bene tonantibus.

Hæc dilecto ſuo meoq; vnigenito-
que ſuo virgo decantat mater, dum
amorem

amorem suum meumq; sinu fonte,
 vberaq; lactat virgine; amicumq; ue
 lassæ naturæ solacium, soporem ap-
 precatur. Dulcis somnus in amati si-
 nu; suavis somnus pendentis ab v-
 bere, dum virgine lacte plenus in a-
 mica procumbit vbera molles pul-
 uillos. Grata virgini matri sarcina, op-
 ptatum vtero pondus, dum inter so-
 mni delicias, oculorumq; noctes,
 genitricis purpurantur vbera dilecti
 irrorata labris. Quis mihi tribuat in-
 ter maternas modulationes, dilecto
 frui, osculisq; teneras fatigare plan-
 tas, vt amoris basis incalescat dilect⁹
 meus? addam hic peccatoris vota.
 Botrus Cyprî dilecte mi inter vbera
 genitricis tuæ dormi. Dormi fons
 hortorum meorum, puteus aquarû
 viuentium quæ fluunt de Libano. ca-
 put tuum sicut aurum optimum, o-
 culi tui sicut columbæ virgineo lacte
 loæ, genæ tuæ sicut areolæ aromatu,
 labia tua distillantia myrrham pri-
 mam,

mam, collum tuum sicut monilia,
 manus tuæ tornatiles aureæ: talis es,
 dilecte mi, inter vbera matris tuæ, tã-
 quam aurora confurgens, pulcer vt
 luna, electus vt sol. Tantùm dormi
 dilecte mi, dormi flos decoris mei,
 laurus mea, viola mea dormi; dor-
 mi mea rosa, lilium meum, decus &
 gloria mea, honor & corona capitis
 mei dormi; dormi dulce melos meū,
 gaudium meum, canticum & cordis
 mei iubilū dormi mea musica, psal-
 terium & cithara mea dormi; dormi
 columba mea, & decoris mei turtur
 vnice dormi; dormi dilecte mi, dile-
 cte ex millibus dormi inter vbera di-
 lectæ matris tuæ dilectæ ex millibus
 dormi.

Non prouoco nunc ad præsepe.
 molliora sunt vbera matris. Non p-
 uoco ad cunas; suaui⁹ in virgineo de-
 cūbis sinu. ô si pro præsepio & fœno,
 cor peccatriciis hui⁹ animę deligeres!
 dura præsepia, a perum fœnū; durius
 pecca-

peccatoris cor est. Sed non illud ad-
 uentu tuo, somno tuo, omni plu-
 meo puluillo mollescat tenerius?
 quid vis? virgineum pectus in quo
 virginum amator, virgineo recum-
 bas somno? cor castum, in quo casti-
 tatis amator casta trahas suspiria?
 Quid nouum, castum casto delecta-
 ri pectore? magnum erit, ex non pu-
 ro, non casto, castum purumque da-
 re. Tu solus potes casti donator mu-
 neris. Et non tam suaves olim mol-
 lesque inter non casta Magdalene
 tuæ vbera, ac inter casta Marthæ tuæ
 somnos duxisti? quot non ante ca-
 stas casto iunxisti fœdere? quod ali-
 quando non castas æterno tibi iun-
 xisti connubio, & adamasti quas fe-
 ceras castas? aut nō suauior tibi pul-
 uillus, Augustini tui antè nō castum
 cor, multorum castorum semper
 quid quæris Amor meus? animas in-
 nocentes, & peccatorum ignaras
 pro innocentibus an pro nocenti-

bu

bus procumbis fœno? an in Bethle-
 hem stabulasti pro iustis, vinculis ar-
 ctatus, cruciq; post verbera & coro-
 nam spineam affixus pro iustis? an
 magis pro peccatoribus & inimicis?
 quid ergo excludor beneficio tuo?
 aut quid contemnis munera pecca-
 toris? ast ego aliud nullū habeo ma-
 ius, quàm vt cor hoc peccatis, tam-
 quam incude & malleis lentatum,
 pro somniculi puluillo offeram tibi:
 vt quod circumstagnatur sceleribus
 tamquam Oceano, in molles tibi
 succrescat cunas, quibus indormias
 amore ebrius. Nec deerit musica so-
 mni prouocatoria; sed viduatæ tur-
 turis musica, pœnitentiæ lacrymis
 tamquam rore diluta. Magdalena
 tuæ musica molli capillari spongiâ
 delinienda, fœcundoque oculorum
 imbre riganda; cui innatent cunæ
 tuæ, ne qua inimica manus, inter so-
 mni delicias, furtim abripiat quem
 diligit anima mea. Non deerit mu-

E

sica

- Luc. 22.* sica Petri tui, cum egressus foras fleuit
amarè. Non deerit de cruce penden-
tis latronis, Nos quidem iuste, nã digna
Luc. 23. factis recipimus. Domine, memento mei
cum veneris in regnum tuum. Non dee-
rit Publicani harmonia post pecto-
ris tunctiones, post oculorũ deiectiones,
Luc. 18. Deus propitius esto mihi peccatori.
Non deerit spirans minarum Sau-
Act. 9. lus, Domine quid me vis facere? non dee-
rit filius prodigus siliquis pastus, Pa-
Luc. 15. ter, peccavi in celum & coram te, iam non
sum dignus vocari filius tuus. Fac me sicut
vnum de mercenariis tuis.

Et licet non adferam conatum
Agathæ aut Agnetis, ore tereti semi-
hiantibus in canatu labellis cantum
eliquantium; non Catharinæ aut
Theclæ, omnis vocalæ melleam
modulationem; nõ Lucix aut Chri-
stianæ omnimodis peritam modifi-
cationem; non Domitillæ aut Cæci-
liæ concentum varium, non Marty-
rum bellicosum, Confessorum reli-
giosum

giosum, Anachoretarum querulum
 innocentum simplicem; adfero ta-
 men seriam pœnitentis musicam, o-
 mni tubæ rudore tenuiorem, omni
 liræ concentu variatiorē, omni tibię
 questu delectabiliorem, omni fistulę
 susurro iucundiorē; maiore tamē
 voluntate quàm facultate. Verùm
 cùm in maleficijs etiam cogitata sce-
 lera, non perfecta adhuc, vindicētur,
 cruenta mente pura manu: non pa-
 ria à te præmia sperem in conatu bo-
 no? nam sicut ad pœnam sufficit me-
 ditari puniēda; ita ad laudem satis
 esse debeat conari præmianda, ac
 prædicanda; maximè apud te qui
 scrutaris corda & renes, quiq; merita
 voluntate meritis. Adfero proinde
 peccatorum musicam mœ orib. li-
 cet plenam, non ingratham tamen ti-
 bi: pro talibus enim maduerunt cu-
 næ, virginea fluxerunt vbera matris,
 patuerunt pedes, manus, latus, cor-
 pus reliquum.

E 2 Ne

Ne uersare hanc musicam, de qua illud lego apud Prophetam tuū,
Ezech. 18. Si impius egerit pœnitentiam, ab omnibus peccatis suis qua operatus est, omnium iniquitatum eius quas operatus est, non recordabor. Memor dicæ illius tui, Ita
Luc. 15. gaudium erit in cœlo super uno peccatore pœnitentiam agente, quàm super nonaginta nouem iustis, qui non indigent pœnitentiæ. Ut iam ausim dicere, si us promissorio hoc verbo tuo: gratiora tibi flumina Magdalene potenti impulsu tuo excussa, quàm non vnus virginis stillicidia lentè manantia. Has peccantis animæ lacrymas libo sacroque tibi. Hos etiam sudores, mœroribus tamquam torcularibus expressos, purpureosq; fontes è mediis animi quondam mei saxi scaturientes, manuque tua tamquam altera Moyssis virga eductos, æternum dico tibi. Suscipe tantum amor meus hæc libamina, si non innocuo corde, dolenti tamen, pœnitenti, altumque

tumque ingemiscenti oblata, vt aliquando tandem fiam *vas in honorem* ^{2. Tim.} *sanctificat in Domino*, qui fueram *vas* ^{2.} *ira in interitum*; vt ostendas diuitias glorię, in vas misericordię, quod preparasti ad gloriam, & nunc in Bethlehemicam gloriam tuam; vt prælepe fiam sanctificatum, Domino, regique meo, in honorem; cui in dormiat dilectus meus, cubique non in meridie tantum, sed noctibus ac diebus totis, nullo in æternum seculorum fine. Gratus somnus, in cuius medio cor vigilat, fruiturque dilecto suo, tamquam inter vbera matris. Ô fruar! & fruar æternum amico hoc Amoris somno! Ille in hoc pectore, ego in illius sinu, æterna felici cubatione, requie æterna! quam nulla nouercalis aut inimica turbet manus, nulla inuida aut æmula dextera, nullum pectus odio grauidum. Sed in æternum perennatura firmet pace, æterno amico so-

piat somno, qui solus potest Amor
meus.

CAP. VIII.

Ad Pastores Angelo doctos.

LUC. 2. **P**ASTORES erant in regione eadem vigi-
lantes & custodientes vigilias noctis
super gregem suum. Et ecce Angelus Domi-
ni stetit iuxta illos, & timuerunt timore
magno. Et dixit illis Angelus, Nolite time-
re: ecce enim euangelizo vobis gaudium
magnum quod erit omni populo. Quia na-
tus est vobis hodie Saluator, qui est Chri-
stus Dominus, in ciuitate Dauid. Et hoc
vobis signum: Inuenietis infantem pannis
inuolutum, & positum in praesepio. Vigi-
lantibus nimirum iura subueniunt:
auerfatur Dominus dormientes &
repentes. Quos & euomit tamquam
nauseantis stomachi vomitum: non
quod omnem excludat somnum: a-
mat somnum, sed vigilatis somnum
cordis. Cum inter amicas Deo cogi-
tatio-

tationes cadunt sopori lumina, iacetq; prostratum corpus naturæ cedens. Quale ante animam collatam, aut illa erepta; & mens tamen intus vigilat, densisq; gemitibus per intervalla cum Xaverio currentibus, altisq; suspiriis ex imo ductis testatur amorem suum pectore clausum. Felix sopor, & qualem voueam huic corpori, cum mens amoris vino sepulta, ebria deructat verba amoris sui torcularibus sudata. Cum fractis hinc inde vocibus, & tamquam sopore collisis, amorem loquitur. Inde per amica silentia hæret cuncta abunda, donec redeant amoris verba mixta suspiriis, pleno iam pectore iaculata. Felix corporum quies dum in amoris nemore hortoque ludens anima, pascitur inter lilia. Felix quies, dum educta amoris manibus anima hic lætos inambulatur campos amoris manibus confitos, ibi proluitur flumine amoris fontibus nato, alibi

ducitur in penuarium amoris vino
 inebrianda, sed & mensis admoue-
 tur saturanda. ô corpus! quousque
 teneor his vinculis? quousque non
 æterno illideris sopore, vt introdu-
 car in cellas promas dilecti mei, in
 cubiculum genitricis illius: fallor, si
 non & ad vbera dilecti mei, memor
 illorum super vinum, vt curram in
 odorem vnguentorum eius. Oleum
 enim effusum nomen illius: ideo a-
 dolescentulæ dilexerunt eum. Et
 non ego ex adolescentibus vnus, vt
 sedeam sub vmbra illius? *fructus eius
 dulcis gutturi meo.* Vt postquam intro-
 duxerit me in cellam vinariam, ex-
 clamem, *Fulcite me floribus, stipate me
 malis, quia amore langueo.* Donec au-
 diam tot suspiriis expectatâ dilecti
 mei vocē, *Surge, propera amica mea, co-
 lumba mea, formosa mea, & veni.* Iā enim
 hyems transiit, imber abiit & recessit. Flo-
 res apparuerunt in terra nostra. *Surge a-
 mica mea, speciosa mea & veni.* Gratus ô
 somnus

Cant.

2.

somnus animæ, cūm erumpit in has
 voces, *Ostende mihi faciem tuam, sonet
 vox tua in auribus meis. Vox enim tua
 dulcis, & facies tua decora. Dilectus meus
 mihi, & ego illi qui pascitur inter lilia, do-
 nec aspires dies, & inclinentur umbra.*
 Dies nimirum illa Domini Sabaoth
 magna, dies gaudii & lætitiæ, post
 quam iam nullus, ac ne corpori qui-
 dem, somnus. Sed excubantis amo-
 ris vigiliæ æternæ. Gratus somnus
 dum liceat illud dilecti mei: *Ego dor-* *Cant.*
mo & cor meum vigilat, donec iterum 5.
sonet auribus vox dilecti mei a-
moris impatientia victi & pulsantis.
Aperi mihi soror mea, amica mea, colum-
ba mea, immaculata mea. Ecce ego di-
lecte mi. Nam & anima mea liquefacta
est, vt locutus es mihi. Surgo & aperio.
Ingredere dilecte votorum meo-
rum, & nullus iam vltra sopor. Vt lo-
quat cum pastoribus tuis, Transeamus *Luc. 2.*
vsque Bethlehem, & videamus hoc ver-
bum quod factum est, quod Dominus osten-

dit nobis, & inueniam Mariam & Ioseph & infantem positum in praesepio: cum audiero multitudinem militiae caelestis laudantium Deum & dicentium, Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonae voluntatis. Transiui & iam teneo Bethlehem caelestibus sponsionibus grauidam. Video verbum carnem factum. Gaude mea anima. Nam quis caperet verbum si maneret verbum? caro ergo factum est verbum, ne exularet haec caro mea a verbo. Amo te meum verbum, magis quia caro factum es. Nam quis te speraret cum in excelsis habitares? imò quis non desperaret cum in sinu decumberes Patris? inaccessa haec via carni est. Carnem induere placuit, vestiri carne, vt viderent oculi mei salutare tuum, vt tangerent manus meae carnem de carne mea. Factum, & vidi, & repleta est anima mea gaudio, & exultauit vt gigas ad currendam amoris viam. *o* fruatur illa
inter

inter vbera genitricis meæ, in sinu
 dilectæ matris meæ, inter amica bra-
 chia virginis matris Amoris mei ma-
 gni, verbi magni; virgine carne &
 sanguine vestiti, virgine lacte & vbe-
 ribus foti. Nolo verbum nisi vestitū
 hac carne. Nam quò mihi post pri-
 morum parētum delictum primor-
 diale, sine carne verbum? frustra sta-
 bat cælum carni, nisi carnem indue-
 ret verbum. Induit. & iam referatum
 cælum carni. Amo te mea caro, quæ
 vestisti verbum, sine qua nequidquã
 gloria, aut sperari delitiæ poterant
 cæli. Cælo suus honos, voluptas sua,
 decus suum, delitiæ stabant suæ. Mi-
 hi quid præter tribulos & spinas, su-
 dores & lamenta, & væ natis reli-
 quum erat? exulabam cælo exilio æ-
 terno, & irritæ cadebant lachrimæ,
 suspiria, vota. Non si maria fu-
 dissent oculi, & præter primoge-
 nium, peccatum nullum. Transie-
 rat iam in traducem, & de pecca-

trice carne peccatricem traxeram
 carnem, nullis fletibus piandam, nul-
 lis eluendam. Ergo perieram, & pe-
 rieram æternum, dānationis & mor-
 tis in primo parente sententia per-
 cussus. Induit verbum carnem, & de-
 rasi tot tituli mortis alieni & mei. Et
 hæres iam facta caro, est ascripta cæ-
 lo. Cū enim antè clausum stetit
 carni cælum, verboque iuncta caro
 penetrasset cælum; reclusum carni
 cælum fuit, vt hæreditario nunc iure
 debeatur carni cælum, cū caro de
 carne mea, fractis tot seculorum re-
 pagulis, reſeratis tot ætatum claustris,
 transcenderit cælos; vt fierent iam
 cæli tamquam ab intestato possessio
 carnis, qui excluderant carnem. Hæc
 carnem nō amem caro? amo in ver-
 bo carnem, amo in virgine carnem.
 Nam nisi à virgine hac carne mu-
 tuaretur verbum carnē, vtero clau-
 deretur virgine, nasceretur virgine,
 vberēque lactēque pasceret virgi-
 ne,

ne, non haberem carnem de carne
mea. Amo te ergo caro mea, & in
virgine matre amo te caro mea, in
virgineo sanguine, vbere, lacte amo
te caro mea: eoque magis mea, quò
magis non de alieno, sed de meo
peccatrix hæc caro mea, ignibus de-
stinabatur æternis, tot nominibus
æternis.

Salve ô mea salus, vita mea. Quid
reponam pro hac vita? inuestis &
nudus ego. Et iam in Paradiso didi-
ceram erubescere innocentia occi-
sa, exinde folia vestis pudori regen-
do, accesserant scelera mea, & excus-
sus pudor nudam ostantabant vere-
cundiam; nisi illum credam vestiri,
qui sceleribus integitur, & densè ve-
stiri, qui densè integitur. Plus proin-
de vestiri qui densius integitur. Ve-
rùm quò mihi hæc vestis è sceleribus
contexta? nolo hanc vestem, & tu a-
uersaris hæc vestem. Nec quidquam
mihi tamen reliquum extra hanc
vestem.

vestem.

NO CAROLI SCRIBANI

vestem. Hanc ergo pedibus subster-
no calcandam tuis, præsepi tuo, fœ-
no tuo; addo voluntatem bonam,
cui per cælestem militiam denun-
ciasti pacem. Nec aliud habeo præ-
ter hanc voluntatem, & illam dono
tuo, munere habeo tuo. reddo à quo
accepi, graui vulnere fanciam, sed a-
moris tui cuspide & telo. Perge fe-
rire, vt ego pergam amare, coque ar-
dentiùs amare, quo fodies altius. Fo-
de amor meus, caro mea. Ne parce;
seca, diuide. Bibat tuum ferrũ quid-
quid hic sanguinis abditum latet fi-
bris. Bibat verbi tui spõgia caro tua,
caro iam mea, quidquid hic liquoris;
vt & tu bibas, exsatiaris & inebrieris
hoc amoris tui poculo amor meus.
Beatus si secaueris, si ebiberis. Nec
quidquam vltra mei; tua sint omnia
præsepi substernenda tuo, magis et-
iam tibi; vt pro molli fœno, mollior
hæc voluntas, immaculatus fiat to-
rus, lectus, cunæ, panni tibi; quibus
pro-

procumbas, à vulneribus amoris tui
 gaudio plenus, dum fuges ibi vbera
 virginis matris, hic vulnera amantis
 animæ: ibi virgineo pascere lacte,
 celo irrorante; hic fœcundis pecca-
 tricis animæ lacrymis, celo prouocā-
 te: ibi tenellæ matris diuite rore, hic
 amantis animæ purpureo potaberis
 liquore: vt munere ego tuo diues,
 muneret tu meo plenus, vtrinq; sa-
 tiemur & inebriemur fortunata in
 omnem æternitatem propinatione,
 felici haustu; vt nec satietati fastidiū
 copia pariat, nec in tam locuplete
 copia desit, quod nouè hauriatur, æ-
 terno semper haustu, largitione æ-
 terna, quam nulla minuatur dies, cur-
 rentibus vtrinq; donis, prosperoq;
 in æternū fluxu, dum & tu & ego
 æternū mutuò propinabimus in
 hac amoris cella, hauriemus.

æternū,

CAP.

CAPVT IX.

Ad Circumcisionem Domini.

Luc. 2. **P**ostquam consummati sunt dies octo,
 vt circumcideretur puer, vocatum est
 nomen eius IESVS: quod vocatum est ab
 Angelo priusquam in vtero conciperetur.
 Quò ruis Amor? & ad quæ non cogis
 amantem? non satis expleuerat
 amorem, qui amoris impulsu celo-
 rum gaudia posthabuerat amori? pa-
 ternæ immemor dignationis, digni-
 tatisque suæ? quid fecerat homo
 tantis largitionibus dignum? aut
 quo magni in se Patris prouocaret
 amorem magnum? scelera video: &
 immanium ferarum more, quæ plus
 mordent quàm esuriunt, plus fun-
 dunt quàm sitiunt, & propter san-
 guinem ad sanguinem eunt; scelera
 sceleribus innectuntur: quasi iam
 non ad voluptatē, sed aut ad barba-
 ram ostentationem, aut in odiorum
 prouo-

prouocationem , aut in contemp-
 tum vetantis & minitantis Dei sce-
 lera iaculemur, quibus tamquam sa-
 xis mutuo impositis Babylon exsur-
 gat noua, cælum per scelera petitu-
 ris. Viuet omnium omnino gētium
 vernaculis calamis Neruia gens, non
 alia magis admiratione, quàm cùm
 cæsis suorum corporibus tamquam
 gradibus superstantes, faciliori in
 hostem procurrunt aditu, sanguine
 suorum tamquam tubis & tympa-
 nis in inimicum sanguinem exciti,
 quasi per suorum, in hostium irent
 cædes. Nouum pugnae genus, cùm
 per cadauera suorum hostem lacef-
 sunt, hostem petunt. Ita etiam mor-
 tui uiuentibus auxilio sunt, & quos
 non possunt ferro, cadauerum tuen-
 tur obiectu. Iuuat nimirum per fra-
 trum patrumque corpora hostem
 impetere, iuuat cadaueribus tam-
 quam auxiliaribus copiis in hostem
 ire, nusquam gloriosius quàm de
 suo-

suorum corporibus pugnaturi, nullam
quam gloriosius casuri. Idem in di-
pari non dicam generositate; sed bar-
bara immanitate, barbarus conatus
hominis, dum scelera sceleribus im-
ponit; quibus tamquam gradibus
crescat in maius, prævalidum quæ
his constructum aggerem tamquam
propugnaculum diuinis opponat ce-
piis, pugnaturus ex his & cælum pe-
titurus: ut iam animus illi crescat
sceleribus, eoque se quisque arbitretur
tutorem, quo maiori scelerum mo-
le tamquam rupiū per angustias ob-
iectu tegitur, ne quis aditus pateat
diuinæ collustrationi; eoque iam futu-
rus certior, quasi in tutum reductus
quo immanioribus sceleribus, pro-
nam in benignitatem diuinam ex-
cluserit clementiam, veniæ nimirum
spe semel exclusa. Quod ciuiliū
bellorum incentoribus solemne est
quo tutorem sibi per scelera ad sce-
lera aditum parent.

Eran

Eran
num
spera
clemen
depul
ribus
finem
re ful
tur, a
pice n
dibus
stetit i
irritat
phura
ciis in
plus e
sceler
ret ho
mont
ret D
re ber
parar
posse
omnia

Erant hæc humanarum cogitationum fatua molimina, quo minus sperare aut poterant aut volebant clementiæ diuinæ symbola. Quæ eo depulerant potentiùs, quo validioribus se cinxerant scelerib⁹; nullum finem facturi, nisi aut gigantum more fulmine improbitas decineretur, aut igneo imbri sulphureque & pice natarent, aut subducta terra pedibus latam ruinam daret. Nec desistit interim clemens Deus tot licet irritatus modis, & in flammis & sulphura prouocatus, beneficia beneficiis innectere; vt quò plus scelerum, plus esset & beneficiorum, & si è sceleribus tamquam aggere pugnaret homo, è beneficiis tamquam montibus improbitatem oppugnaret Deus. Crederes scelera prouocare beneficia, maioribusque maiora parari; vt qui terroribus vinci non posset, beneficiis vinceretur. Et omnia iam experta diuina bonitas benefi-

beneficiorum erat genera, exhausta
 rat clementiæ pharetram, irrita
 tot iacula ceciderant conatu.
 cedebat improbitas occallata; &
 iam ferrum & chalybem vinceret
 ritia, aspernareturq; omnem gra-
 diuinæ cuspidem. Quid faceret?
 rumné ad diluuiæ & vindices ire
 quas; aut summum pœnarum igni-
 fornacibusque sæuere ardentibus
 aut vna purgatrice flamma scel-
 expiaret? aut vna potentia suæ fa-
 demeteret hæc zizania ignibus
 ta? aut vno æternitatis suæ gladio
 nus omne tamquam vnam præsci-
 deret ceruicem? aut tamquam v-
 deiugularet gutture? perditum
 promptum paratumq; resuerat,
 uare volebat. Quid faceret post
 omnia tentata benignitatis arma
 num supererat prodigi amoris lac-
 lum ad extrema seruatum, extremi
 malis remedium extremum. An-
 res, & quæ etiam Angelorum tra-
 cent

cenderet fidem. Experiri placuit. Li-
 tandum erat diuinæ iustitiæ, & ex-
 piandis non tam medicamenta sce-
 leribus, quàm iustitiæ explendæ re-
 media quærebantur. Altum hic v-
 bique silentium. Quis expleret? nu-
 dus homo non poterat, tot sceleri-
 bus saucius, hiantibus immanè vul-
 neribus, tantoque per crimina pro-
 fuso sanguine, demedullato robore,
 delumbatis ac deneruatis per scele-
 ra viribus, minus etiam poterat. Sed
 nec poterat nudus Deus. Qui nec
 iustitiæ nec vindictæ in se experiri
 leges poterat, meritorum, præmio-
 rum, satisfactionis expers. Inuenien-
 dus ergo erat qui dignationem ope-
 ri daret sceleribus parem, iustitiæ di-
 uinæ parem. Frustra hæ ibant cogi-
 tationes, nisi accederet homini Deus,
 vnusque iam esset homo Deus, qui
 virtutem influeret diuinæ iustitiæ
 pariandam. Factum. Et consilio
 huic delecta quæ virgo & mater es-
 set,

set,

esset, quæ ignara viri, sola Spiritu igno
 sancti connubiali, ut ita dicam, de qua
 tera, virgo, mater fieret Dei. Virginitas
 digu
 utero conciperet, virgine diuina tum,
 hanc sobolem redderet; factum ra dat
 dimus. Et iam natus homo Deus dum
 stitiæ explere iura poterat. Erat ho
 fatis iustitiæ. Non erat fatis amo bus m
 decurrendum fuit ad sanguinem tum il
 Quid necessum ad illum? non re ribus
 quis virtutum actionibus iustiti nis, &
 persolui iura poterant, nisi ire In om
 ad sanguinem? eundem amori placu
 Nescit amor modum. Et ut expler Ha
 set iustitiæ leges, quomodo expler homi
 ret amoris, si quæ posset amor, la mori.
 giri negaret amor? Iam quid illu cum
 suaserat homine vestire Deum, tur an
 non amor? imperia ergo hæc amo nō or
 sunt, & amoris tantum. Iam si ame bie pl
 ris imperia, quomodo non se pro sunt: s
 funderet amor in quidquid erat guine
 motis, non extenderet in omnes uo di
 lius fines? parcere non didicit amo qd vi
 igno

ignorat auaras manus, nec quidquam celat amantem. Adeoq; prodigus omnis amor est, nec sua tantum, sed seipsum erogat amato, pluradaturus, si plura possideret. Eundem ergo ad sanguinem fuit. Nec expectanda grandior ætas vulneribus magis nata, quasi in expiamentum illius ætatis. Omnis ætas sceleribus tenebatur, propriis aut alienis, & his etiam per traducem suis. In omni proinde ætate litare iustitiæ placuit.

Habebamus iam è matre virgine hominem Deum. Non satis fuit amori. Itur ad cultros, & octauo circumciditur die, vt sanguine testaretur amorem. Non poterat calamo, nõ ore inter infantia pannos? at dubie plurimum hæ amoris testationes sunt: sanguis mentiri nõ potest. Sanguine ergo testari voluit. Fecit octauo die, ne longior mora detraxisset aliqd videretur amori. & inimica amor

ri mora est. Exerit se, & qua data
 porta ruit impatiens moræ: adeoque
 nimix impatiens prudentiæ. Ut ali-
 quid etiam dementiæ videatur per-
 mistum amori, dum nimis prodigè
 se diffundit in amatum. Quis mihi
 largiatur hanc dementiam, sed cæle-
 stis dementiam amoris, quæ fama
 plurimùm terris audit, sed cælo pru-
 dens? hæc illa est; qua stulta mundi
 elegit Deus, vt confunderet pruden-
 tiam; quæque sanguinem octavo die
 fudit, cum posset parcere; qua inimi-
 cos dilexit, delegit crucem, flagra,
 spinas, sputa, clauos, lanceam. Quis
 seculi prudentia non rideat hunc a-
 morem, & exclamet, Quousque fa-
 tuus amor? quis odio carnem suam
 habuit, vt parceret alteri? quis san-
 guine suo medetur alteri? vitamque
 quis prudens suam postposuit alte-
 ri? veniunt hæc de seculi prudentia
 de diuinitatis æmulatore à primor-
 dio mendaci. Eadem insonat virg-
 nibus

mi
 fac
 sob
 duo
 spe
 nie
 usq
 car
 ditis
 daq
 reri
 finit
 tium
 cum
 bis q
 fecit
 sunt
 non a
 nesci
 Solus
 Ama
 amor
 artifi
 esse v

nibus, Quid maturitatem vestram
 sacratis Deo, posteritatis hostes? aut
 sobolem negatis terris? quid viduas
 ducitis noctes soli Deo maritatae,
 spemq; parentum in negata proge-
 nie fallitis? eadem Martyribus. Quo-
 usque per ignes & tormenta, & tot
 carnificum ingenia sanguinem fun-
 ditis? quid iuuat flammam alere secun-
 daq; præbere viscera, aut lento tor-
 reri igne, milleque mortibus vitam
 finire? nihil hic opus longa elegan-
 tium doctorumque verborum cir-
 cumductione, duobus expediri ver-
 bis quæstio hæc omnis potest. Amor
 fecit. Amoris proinde hæc consilia
 sunt. Damna, si audes, quia amas. Si
 non amas, quid ignorata damnas? at
 nescit quid sit amor, qui non amat.
 Solus amorem nouit omnis amans.
 Amantem ergo consule tamquam
 amoris expertum, & scientiæ huius
 artificem peritum. Ille dicit, nullam
 esse voluptatem maiorem voluptatis

F

con-

contempriu, nullam feliciorē so-
 bolem quāu virgine matre natam,
 cælo exulare nuptias, fortunatissima
 esse connubia virginis & Dei, nihil-
 que fœcundius virgine Deo marita-
 ta. *Hinc illud, Latere sterilis qua non*
Gal. 4. paris, erumpe & clama qua non parturis.
Esa. 54.

*Quia multi filii deserta magis quāu eius
 qua habet virum. Nullasq; viduas esse
 noctes Deo sociatas; nullas epulas i-
 gnibus, nullas fornacibus delicias
 suauiores; nullas rosas prunis calcari
 mollius; nullam vitam morib. cha-
 riores; nullis victoriis maiores tri-
 umphos parari; plusq; victoriarum
 in vno martyris sanguine, quāu in
 Luculli, Marii, Syllæ, Pompeii, Cæ-
 saris, Alexandri, Hannibalis barbara
 sanguinum profusione, cūm & ma-
 ria tingerentur sanguine, & flumina
 cadaueribus starent, & calcanda se
 præberent victori.*

Hæc qui non intelligit non amat
 intelligeret, si amaret. Intellexerunt
 virgi-

virgines & martyres, & sequuti sunt
 amorem, & præmia tulerunt amo-
 ris. Intellexerunt illi, qui, Apostolo
 teste, *Ludibria & verbera experti, vin-* *Hebr.*
sula & carceres, lapidati sunt, secti sunt,
tentati sunt, in occisione gladii mortui
sunt: circuierunt in melotis & pellibus
caprinis, egentes, angustiati, afflicti:
quibus dignus non erat mundus: in solitu-
dinibus errantes, in montibus & spelun-
cis, & in cauernis terræ. Et retulerunt
 amoris sui præmia nullo æuo finien-
 da, nullo minuenda. Imitati ma-
 gnum Amorem suum, qui natiui-
 tatis octauum diem sanguine suo in
 amantium prouocamentum & in-
 citationem signare voluit, ne aber-
 raret amans aliorum, certus nunc
 de via quam Amoris sui purpura si-
 gnatam videret. Nomenque accepit
 in hac die magnum.

Nec aliud nomen est sub calo datum *Act. 4.*
hominibus, in quo oporteat nos saluos fie-
ri. Magnum nomen nobili hodie

F 2 purpu.

purpura tinctum, quam nulla in omnem ætatem vetustas eluet. Ut amorem hac die suum firmauerit. Amor noster magno IESU sui nomine, magno sanguine. Ut nullam iam de amore oriri aut moueri dubiū possit, cum illum & nomine, & pro atriamento, sanguine signauerit suo Amor noster.

Accipe, anime gaudio iam plene, hanc obligatoriam syngrapham Amoris tui, qua amorem suum nomine sanguineque suo tamquam testibus firmauit. Fraus his subesse nulla potest. Nimis testata documenta habes magno ut nomine, ita & sanguine roborata. Et gaude nunc tanto felix nomine. Insonet illud auribus, cordi, pectori. Nec vlla te reperiatur dies, nox nulla, hora nulla hoc nomine viduatum. Amas dulcedinem? super mel & fauum dulce est, *Fauus enim distillans labia eius, mel & lac sub lingua eius.* Amas odorem? fragrat vnguen-

Cant.

4.

vnguentis optimis. hinc illud, *Oleum Cant.*
effusum nomen tuum: ideo adolescentula 1.
dilexerunt te. Trahe me post te, curremus
in odorem vnguentorum tuorum. Odor e- Cant.
nim vnguentorum tuorum super omnia a- 4.
romata, Amas vina? audi votiuo hu-
ius potu inardentem, Introduxit me Cant.
Rex in cellaria sua: exultabimus & leta- 1.
bimur in te, memores vberum tuorum su-
per vinum: audi inui antem, Bibite & Cant.
inebriamini carissimi. Et illud: Dabo tibi 5.
poculum ex vino condito, & mustum ma- Cant.
lorum granatorū. meor. m. D. L. Et te 8.
forma? habes iam antè Jccantatam,
Dilectus meus candidus, & rubicundus, e- Cant.)
lectus ex millibus. Vis loquentem? imi- 5.
tare sponsam, Sonet vox tua in auri- Cant.
bus meis: vox enim tua dulcis. Et, ani- 2.
ma mea liquefacta est, vt loquutus est. Cant.
5.
Vis robore plenum? turris fortissima Pro. 18.
nomen Domini, mille clypei pendent ex ea, Cant.
4.
omnis armatura fortium. Vis omnis e-
ruditionis thesaurum? audi Aposto-
lum, In quo sunt omnes thesauri sapientia Col. 2.

& scientia absconditi. Vis gloria pri-
Phil. 2. mum? Donauit illi nomen Deus, quod
 est super omne nomē, vt in nomine IESU o-
 mne genu flectatur, caelestium, terrestrium,
 & infernorum. Vis illum similem tui?
Rom. 8 misit Deus filium suum in similitudinem
 carnis peccati: & peccati tamen ex-
2. Pet. 2 pertem, Qui peccatum non fecit, nec in-
 uentus est dolus in ore eius. Pro nostris
 verò patientem, Qui peccata nostra ipse
 pertulit in corpore suo super lignum, vt
 peccatis morruū iustitia viuamus. Vis mi-
Heb. 4. serantem? Non enim habemus Pontifi-
 cem, qui non possit compati infirmitatibus
 nostris; tentatum autem per omnia pro si-
 militudine absque peccato. Addeamus ergo
 eam fiducia ad thronum gratiae, vt mise-
 ricordiam consequamur; & gratiam in-
 ueniamus in auxilio oportuno. Quid vis
 denique? omnia si vis, omnia in hoc
 nomine habes. Plusq; habes, quam
 vouere possis, aut audeas. Aude
 Maiora impetrabis. Quoque plura
 concesserit, plura nusquam irrita

voto

voto concedenda sperabis. Tantum
 aude anime. Manum ad magna
 porrige. Nil nomine hoc maius est.
 Totum posside. Tibi enim nomen
 illud stetit, tibi fluxit hodie hic san-
 guis. Fruere. Et amplectere hoc no-
 men. Ardeat hoc inclusum pectori,
 & longè etiam lateq; diffundat flam-
 mas. Ardeat inclusum cordi, tot-
 umque illud possideat sibi. Factum
 iam possessio nominis huius magni.
 IESVS imo resideat corde, IESVS
 supremis natet labris. Vigilet ille te-
 cum, indormiat tecum. Ambulas?
 dirigat ille gressus. Quiescis? clau-
 dat ille latus. Studes? ille te erudiat.
 Loqueris? ille insideat labris. Siles?
 ille te pia doceat silentia. Scribis?
 ille dirigat calamum. Operaris? il-
 le moderetur manum. Oras? ille
 orationem animet. Amas? nullam
 admittet flammam nisi à dextera
 illius, nullos ignes nisi ab amore
 illius iaculatos, quales accepimus.

Act. 2. cū factus repente de calo sonus, tamquam aduenientis spiritus vehementis, repleuit rotam domum vbi erant sedentes. Et apparuerunt dispersa lingua tamquam ignis, seditq; supra singulos eorum. Hos ignes concedat huic animæ Amor meus sanguine suo purpuratos, nomine ter magno suo firmatos, vt nihil amem, nihil voueam, nihil sperem, nihil cogitem, nihil ambiam, nisi I E S V M amorem meum sanguine rubricatum; nisi illum non tantum in castimonix lilio candentem, sed in circumcisionis torculari rubentem. Illum loquatur frons, oculi, labra, genæ; illum quidquid reconditum tegitur corde, quidquid palam diffunditur ore, & calamo, vt vnus mihi iam sit I E S V S & omnia. Nihil extra illum aut mens intelligat, aut voluntas amet, aut ora loquantur; ille mihi vnus abditus lateat fibris, ille verbis & opere splendeat, donec totus tandem illius, ille
 meus,

meus, post tot votis optatos ample-
 xus cum fortunatissimo Evangelico
 sene, in clamare ex vero liceat, *Nunc Luc. 2.*
dimittis seruum tuum Domine secundum
verbum tuum in pace. Quia viderunt oculi
mei salutare tuum. Cum sensero ni-
 mirum hoc peccatus amori tuo, tam-
 quam fluminibus innatas; imbribus
 tuis, tamquam decumanis sarsum
 deorsum fluctibus amica conuolu-
 tione iactatum; nube caelesti tua,
 tamquam toto Oceano consepul-
 tum. Felicia amoris flumina; fecun-
 dus imber, fortunati fluctus, bea-
 tum mare magnum! Eueniant haec
 mihi in hoc magno à circumcissione
 purpurantis IESV nomine, &
 eueniant ater-

rum.

¶ F. 5.

¶ CAP.

CAPVT X.

Ad stellam Maiorum ducem.

FELICES Magi, tam fortunata stella duce. Quis non sequatur amicam stellam? errare non potest quæ ælo ducatum præbet. Sequor preeuntem. Nam quid nunc verear tanto ductore munitus? sed neq; mentiri stella potest diuinæ providentiæ nutu in testationem noui Regis submissa terris. Amo te mea stella, quæ me ducis ad Regem meum. Nolo regiam. Quò mihi diademata & purpura, & nomen regium? Amorem volo. Ad hunc me ducito, & sequor paribus tecum passibus, vt coniungar illi indiuiduo nexu; nisi Rex Amor meus est, vt innectatur hæc anima Regi iam suo Regina. Sit hæc Regina vt amem Amorem meum Regem. Duc me quò voles stella. Sequor. Quid si Hierosolymam ad Herodem

rodem & synag gam ? ad Annæ,
 Caiphæ, aut Pilati domum ? ad tem-
 plum marmore instratum, gemmâ
 & auro tectum ? quò mihi magna
 hæc nomina, aurum, gemmæ, mâr-
 mora ? non hæc sunt illa, propter
 quæ calcamur & premimur, propter
 quæ ferrum cædesque vibem inam-
 bulant, rubent indignata maria &
 flumina, fatiscunt caduiteribus cam-
 pi, nec iam torrentes aquam, fun-
 dunt sanguinem ? quò mihi argenti
 auriq; pondera Herode nata ? quò
 purpura radians, auro nitens, gem-
 ma fulgurans ? an vt audiam blas-
 phemas populi voces de adulantium
 ore foetentes, *Dei voc's & non hominis?* Act. 12.
 simulq; in scaturientium vermium
 putoribus videam potentis Dômi-
 ni in diuinitatis æmulatore dexte-
 ram potentem, nec frustra iam
 Deum ? vel quò mihi Synagogæ f-
 stus, perimentes & occidentes lice-
 ræ ? quò frontibus præcepta luden-
 cia,

tia, incircumcisis exultantia cordi-
 bus? quò in Anna & Caïpha decine-
 randum Pontificium nomen, & iam
 nullum? procul hæc ab Amoris mei
 domo. Hanc quæro, mea stella, dux
 mea. Quid mihi ostendis Hierosoly-
 mæ turres cælo surgentes, Babylo-
 niisq; conatibus inuidiam facturæ?
 quid fatuas Regum ostentationes?
 quid humanæ dexteræ stulta moli-
 mina? non cinis & puluis omnia?
 quid thesauros Davidis, impendia
 Salomonis? perierunt. Et iam sola
 nomina. Qu' d mihi diuitem Palæ-
 stinam, campumq; lacte & melle
 fluentem, aut gravidos sobole sua
 autumnos, nepotibusq; superstan-
 tes auos? non mortem Palæstinabi-
 bit, & retro iam ager, pascua, vinea,
 nunc Gelboë montes? cùm intonue-
 rit ille populus fatali buccina, *San-*
guis eius super nos & super filios nostros.
dictum, factum. Et exinde natauit
iam orbis Hebræo sanguine in pia-
mentum

Matt.
27.

mentum semel fusi innocentis san-
 guinis. Quid alta ostentas mœnia,
 propugnaculis circumsecùs firma-
 ta? quid mille millionum auri opus,
 quos conuasauit Dauid, profudit in
 vnum templum Salomon? non sunt
 hæc Amoris iam mei amica domici-
 lia. Alius in illis amor ludit, alius ha-
 bitat, sera pœnitentia ignibus æter-
 num coronandus. Educ me ex hoc
 carcere stella mea. Non clauditur
 mœnibus amor meus, liberos amat
 campos, libertatis assertor. Seruitus
 mœnibus clauditur, sub marmore
 & auro ingeminant lora, mancipia
 trepidant, palpitant domini, venena
 in gemma, ferrum que in seruo me-
 tuentes, ad omnem tectorum suo-
 rum flagorem pallentes, omnium
 serui, quia omniũ victima: qui nam-
 que seruus vitam contempsit suam,
 dominus factus est domini sui, vitæ,
 diadematis, purpuræ.

O vani! quid æterna sub sceptro
 cogita-

cogitamus? momēto Imperator stetit, momēto periiit. Au sit orbis dominus, audit puluis & cinis, seruo pariandus, & luto & terræ vermibus. Non sunt hæc amoris mei. Vide an non sub casa rustica, vili tecta vimine, habitet amor meus. Quid si in virginis matris sinu, virgine pastus lacte, & vberē virgine, collo & labris, virgineoq; vertice ludat amor me? quid si inter amica casti Iosephi basia? quid si in fœno & præsepi inter bouem asinumque medius? ô amor, ô virgo mater! vbera vbi estis diuite virgine lacte plena? ô sinus casti pudoris tessera! casti reconditorium amoris, & æternum castum! ô labra casti mutuo rubentia amoris purpura! ô genæ solis pendentes à collo amoris mei basis purpuriffatæ! Quis imprimat hæc labra cordi meo, animæ huic meæ? ô brachia virgine matre casta, quibus cingitur Amor meus, qui nullo orbe cingitur!

castu

castus matris vterus quo clauditur
 Amor meus, nullo claudendus cæ-
 lo, terra nulla! ô panni quibus bea-
 to nexu stringitur & inuoluitur A-
 mor meus, nullo stringendus spa-
 tio, nullo inuoluendus termino
 quis pro pannis inuoluat hac ani-
 ma Amorem meum? duc me ad hos
 pannos stella mea, ad hæc præsepia
 scenumque meum. Quis scit an non
 admittant commutationem præse-
 pia? omnia spondebo sponsioni-
 bus diues, exuar omnibus. Vt cum
 redierit à sinu castæ matris, vber-
 iam plenus virgine Amor meus, na-
 uo hoc præsepi, cunisque pro ve-
 teribus, indormiat nouis? quid si
 pro sceno mollia substernam cor-
 da, peccatoris lachrymis lota, A-
 moris ignibus siccanda? quid si lu-
 dam fallamque amico dolo matrem?
 pro fasciis & pannis, anima hac cor-
 deque inuoluat dilectum suum, di-
 lectum meum, animam hanc arbi-
 trata

trata pannum? ô si matris ludam o-
culos fortunato hoc dolo, ludamq;
ipsum ad eò amorem meum! Quid
immoror nec fatior his nudis votis?
duc me stella mea, vt expleam hæc a-
moris vota. Nec iam amplius vota,
res sint. Duc me stella. Et iam video
casam, regiam meam. O nimium
mora longa, & ah nimis amanti lon-
ga! quis negabit alas amanti? alas ha-
bet omnis amans, perniciosior alite,
nimbo, vento, iaculis. Et iam attingi
casam. Amplectar. Quis amplexum
neget amanti? ô mea regia, votum
meum, voluptas mea, amor meus!
quis negabit amanti basia? dulcia su-
per mel & fauum! quis negabit amā-
ti labia? amica labia solo dilecto pur-
purifflanda. Quis negabit amoris ge-
nas? dilectæ genæ solius amantis ore
sulcandæ. Quis negabit amorem i-
psum? mellitissime amor, solius a-
mantis brachiis constringende.

Verum vale mea stella, cælos pete.
Non

AMOR DIVINVS. 37

Non sequor. Miraris? cælum mihi
hic est & cælorum primum maxi-
mumq;. Nam & amor meus cælum
est. Vale dux meus, regiæ meæ, amo-
ris mei dux magne. Gratiâs habeo ti-
bi pro felici hoc ductu. Nec aliud
habeo quod rependam. vnum enim
amoris affectum habeo, nec vl rã.
Hunc affectum amoremq; meum
soli amori meo debeo. Ignosce. Non
possum hunc defrustrare. Totum
occupauit amor meus, nec riualem
patitur, aut partiri permittit amo-
rem. Ignosce. Præter hunc aff. ctum
& gratam mentem beneficiorumq;
memorem nihil habeo; illum non
possum, nec meus nunc amor est, a-
moris est. Ille sibi hunc in pannis,
præsepi, fœno, matris vberibus con-
iunxit sibi; quare cùm transierit affe-
ctus amorq; meus in ius possessio-
nemq; amoris, nihil illius habeo,
quod erogem tibi. Gratam ergo a-
nimum, qui solus mihi reliquus, sa-
cro di-

cro dicoq; æternum tibi. Patere me
 nunc fatiari regia mea, animamque
 hanc Reginam iam factam, Amorem
 Regi suo. Beata regia. Supra quid
 quid fuit, eritque magnum, adeo
 que cælum ipsum vincens decore.
 Nam quæ alia cæli gloria, quam A-
 mor meus? aut à quo alio illi digni-
 tas quam ab amore meo? qui cum
 pro cælo Bethlehem sibi delegerit
 non & omnem dignationem Bethle-
 hem concessit, in Bethlehé transtu-
 lit, quod aduëtu hospitioq; suo fecit
 cælum? ò liceat, Bethlechem, mutare
 vices, vt tu transeas in me, ego in te
 vt fiat iam hæc anima cælum amoris
 mei. Vt qui volunt cælum, descen-
 dant ad huc hortum aromaticum de-
 lecti manibus consitum, ad hanc in-
 quam animam felici amoris mei ho-
 spitio cælum factum. In quo amor
 meus, gaudium meum, voluptas me-
 castæ genitricis matris virginis pen-
 deat vberibus, virgine lacte faturan-

du
 mo
 virg
 fact
 ber
 Reg
 cælu
 na &
 cto,
 mih
 se cu
 lum
 deli
 tiar
 his
 fact
 qua
 ma
 vbe
 cast
 cer
 sarc
 bus
 dus

dus. Felix illa dies. Æternet hanc a-
 mor me?; vt cælum fiam amori meo,
 virginisq̄ue matris cælum Bethleem
 factus dilecto meo ludenti inter v-
 bera! quid hæres anima, facta iam
 Regina Regi tuo, thalamus, adeoq̄;
 cælum dilecto tuo? Non quæ Regi-
 na & thalamus, cælum est? ego dile-
 cto, dilectus meus mihi. Cælum ille
 mihi, ego illi. Nam & delitiæ illius ef-
 fecum filiis hominum. Non & cæ-
 lum? nam quid aliud cælum, quàm
 deliciarum locus dilecti mei, & deli-
 tiarum eternarum? tantum fruamur
 his deliciis amor meus mutuo iam
 facti delitiæ magnæ, castæ, æternæ;
 quales tu matri, mater tibi, castæ
 matri virgini delitiæ castæ. Castis
 vberibus virgine lacte tuberantibus
 casta labra, os castum. Casto collo
 cervicibusq̄ue castis amica & casta
 sarcina. Castissimis matris geni-
 bus vteroque virgini castum pon-
 dus, optatum gratumq̄ue pondus.
 Nullum.

Nullum pondus. Nisi delitiæ pondus, & pondus cælum. Nam, quale fuit hoc pondus cælum matri? ô quid ludis inter vbera, factus vberibus cælum! non & vbera virgine distentata rore facta vicissim cælum tibi, voluptas tua, delitiæ tuæ? Eueniam hæc mihi, vt vicaria præbeam vbera, non dico castæ, sed pœnitentis animæ. Nam & fructus huius dulci gutturi amoris mei. Carpe dilectè mi, & pascere his malogranatis, (abite oculi) venarum fontibus purpuratis, vt tu mihi, & ego tibi, æternùm mihi, æternùm tibi, & delitiæ vtriusque æternæ, æternùm cælum. Non aliud quàm mutuuum hoc in omnem æternitatem cælum.

CAPVT XI.

*Ad Maiorem adoratio-
nem.*

QVO properatis seculi pruden-
 tes? stulta mundi elegit Deus;
 quid patria carisq; penatibus deser-
 tis peregrinum veneramini solem?
 quid in alieno solo & diademate sce-
 ptra quæritis noua? quid in cocco &
 Tyrio Regem speratis? an coronam
 vultis nouercalibus Synagogæ ma-
 nibus texendam? an purpuram, non
 alio succo, quàm Regis sui sanguine
 tinctam, & meliore iam purpura lo-
 tam? Nobilissime cælorum, quando
 fruemur aspectu tuo? quando laua-
 bimur defluis his guttis purpuræ
 tuæ? quando madebimus hoc rore,
 mergemur fluctibus, innatabimus
 purpureo tuo mari magno? erit cùm
 non tabula salutem quæremus flu-
 ctuum hostes, sed toto immergemur
 corpo-

corpore purpureæ tempestatis au-
 di; hauriemusq; ore toto proni, ami-
 cos purpureæ nostræ fluctus. At nunc
 aliò nos vocant Magi, Regē, vouent,
 spirant R. gem. Nil nouum, si diade-
 mata scepra loquātur, purpura pur-
 puram cogitet. Magnorum hoc est,
 intacta transire iacencia, & quæ vo-
 luntaria uoluntur iniuria; & ad
 magna manum tendere. Regna me-
 ditari & imperia, Regum est. Hu-
 mi serpentina delectant plebem. Et
 quæ vix magnorum terantur pedi-
 bus, plebeia leguntur manu. Quò mi-
 nus mirum, Regem meditari Reges,
 nec infra coronam verticem disci-
 minātem, aut infra scepra locuple-
 tātia dexteram, aut extra purpuram
 diuite terram fluxu verētem cogi-
 tationes oculosq; iaculari. Nouum
 esset, non ambire regna Reges, ne-
 gligere imperia. Iam cum spondere
 stella regna, nouaque terris imperi-
 nata, quid magnū fuit excire patri-

solo B
 gnu n
 sponfi
 quam
 dextra
 gno, f
 ret ali
 curru
 nouo
 duce.
 rat ca
 tur ter
 go de
 & iam
 lusit l
 & in
 bant,
 nasci
 gem
 quam
 Magi
 unt. f
 ferat
 de n

solo Reges regnorum avidos? ma-
 gna n̄ fuisset, post diuites regnorum
 sponſiones domo contineri. nec quā-
 quam nisi ignauæ mentis ignauam
 dextram crederet, quæ proposito re-
 gno, scepra negligeret, aut cōcede-
 ret aliis domestica cōtenta gleba, de-
 currunt ergo in odorem regnorum
 nouorum Magi nostri stella indice &
 duce. Falli stella non poterat, didice-
 rat cælo. Fallere non poterat, nascū-
 tur terris doli, exulant cælo. Certi er-
 go de sponſione sequuntur ducem,
 & iam propè regna tenebant, cūm
 laſit hic error: Iudæorum Regem,
 & in illo orbis imperium quære-
 bant, quis dubitaret Hierosolymis
 nasciturum, in regia nimirum Re-
 gem? fuit hoc à prudentia seculi,
 quam necdum in plenum exuerant
 Magi nostri. Regem tamen reperi-
 unt sed quem seculum, non promi-
 serat stella. Herodem Regem. à quo
 de nouo sciscitantur Rege. Quid
 nisi

nisi filium suū designaret? aut quem
 alium agnosceret Regum regno suo
 natum? audax factum & ni stella pro-
 pè imperasset, temerarium. In alieno
 regno nouum Regem à rege ipso
 quærere, quis crederet aut pruden-
 ter, aut sine ferro & sanguine posse?
 Verùm cõtinebat barbaras has ma-
 nus in filiorum etiam iugulo notas,
 qui stellam ductricem cælo dederat.
 Et quod magis mirere, discunt ab ip-
 so, Synagoga magistro, Bethlehem
 regno regæque designatam. Deserta
 proinde Hierosolyma, quæ Babylo-
 nem & Sodomam scelere vinceret,
 vt primùm pedem extulerunt, ducẽ
 suam stellas vident. Non viderant
 Hierosolymis, sceleribus subdaxe-
 rat radios densaque criminum nube
 interclusa luce, prospectum negaue-
 rat. Nunc pulsa caligine tenebrarum
 reductis, optata lux redit; dux co-
 mesque itineri futura. Amplectuntur
 Magi nouum cælo munus, post stelle
 sua

suæ noctem diem nouam. Sequun-
 tur præeuntem. Et ducis suæ statio-
 ne nullis retrò audita seculis discunt
 regiam stabulum, cunas præsepe, le-
 ctum fœnum, coccum & Tyrium
 viles pannos, comites & satellitum
 urbem bouem & asinum, nutritiũ,
 non patrem Iosephum, matrem vir-
 ginem, puerum Regem virgine lacte
 pastum, vtero conceptum virgine,
 virgine natum.

Quem credam fuisse animũ Ma-
 gorum nostrorum in hoc nouo Re-
 gum maximi portento? Stetisse cre-
 dam mentem, nec delinquentis ani-
 mæ signa tulisse, dedisse? tot miracu-
 la momento fulsisse, & non subdu-
 ctos corporibus pedes prolapsu ve-
 nerationem testatos?

O stabulum Regis mei amoris
 mei Regia te veneror mea Regia, in
 qua stabulare voluit Rex meus. Ve-
 neror te meum stabulum regia facta
 amoris mei. *Æternet hoc mihi sta-
 bulum*

G

bulum

bulum Rex meus amor meus. Non
 quæro hic marmora & aurum, non
 laquearia gemmis lucentia, non pa-
 rietes auleis grauidos, non quidquid
 docta manus lusit in ornatum inge-
 nio vincente naturam. Vnus enim a-
 mor meus & aurum & gemmas, obe-
 liscos, pyramides omnes, & quid-
 quid Asia, Africa, Europa marmorū
 sub docto sudari ferro. Quidquid
 ornamentorum lassata terra, & ma-
 ria, quocumq; sole mutuata ab vtra-
 que deuexerunt India, Oriente, Oc-
 cidente toto, quidquid tot retro se-
 culorum omnibus quaqua terrarum
 fatigatis fluminibus, portentosa Re-
 gum produxit insania; tam facile
 vincit amor meus, quàm facile ma-
 ria vincunt torrentes, cælumq; ante-
 stat terris.

Felix spelunca regiarum cunarum
 amoris mei vicaria ministratrix. Vbi
 columnæ argenteæ, reclinatorium
 aureum, ascensus purpureus Regis
 Salo

*Posti scribam
Amor
in i. r. p. x.*

Salomonis mei? verum quod mihi columna argentea, reclinatorium aureum, ascensus purpureus? non pro his omnibus melioriam Salomon amor meus, cuius caput aurum optimū, *Cant.* cuius genes sicut areola aromatum confite 5. pigmentariis, cuius labia lilia distillantia myrrham primam, cuius manus ornantes aurea, plena hyacinthis, cuius crura columna marmoree, que fundatae sunt super bases aureas?

Fortunatum foenum plumae, lectus, thalamus factum dilecto meo. Non dicam cum sponsa tua, *Lectu. Cant.* lus noster floridus, signa domorum nostrarum cedrina, laquearia nostra cypressina. Exaruit foenum & emortuum iacet. At tu mihi pro foeno, flos campi & liliolum conuallium; & botrus Cypri dilectus meus mihi es. Fulciar tantum his floribus, madeam vino, quia amore *Cant.* languo. Sed & vineae florentes dederunt odorem suum, in hoc odorato foeno, *Cant.* lectulo dilecti mei. *Lectulum Salo. Cant.*

G 2 inonis

monis sexaginta fortes ambiunt ex fortis-
simis Israel, omnes tenentes gladios, & ad
bella doctissimi: vniuscuiusque ensis super
femur suum, propter timores nocturnos.

Nil hic opus ferro exulat omnisti-
mor. Et nox hic nulla, dies est, omni
elementario maior. Nam & Sol hic
est omni clemētario nobilior, à quo
hic noster lucem omnem suam mu-
tuatus, lucem refundit. Quin & si o-
pus milite, solo mater cælo plena,
terrabilis vt castrorum acies ordinata est,

Cant.
6.

vt nullius verear ferrum. Quid si ta-
men hostis contra steterit, an non
Bethleem fœni mei reconditorium,
Cant. sicut turris Dauid, que adificata est cum
4. propugnaculis, ex qua mille clypei pen-
dēt omnis armatura fortium? Imò quid
turris Dauid ad Bethlehematica pro-
pugnacula terris inferisque tremen-
da, cælo veneranda?

Beati panni; non & beatiore si de-
muter in illos? si præcingar amor
meo animatus pannus. Si obuoluat
dilecto

dilecto meo vitalis fascia? beati pan-
 ni anima, castæ virginis matris mani-
 bus, præcingenda amoris meo: beata
 fascia anima, virgineo obuoluenda
 nexu amoris meo. Quàm benè lude-
 mus virgineo explicati sinu, virgine-
 que manu & brachio implexi amoris
 meo? fortunati doli, si fallam in his
 pannis matrem: felices fasciæ, si fal-
 lam in his amorem meum animato
 dolo. ô quando! quando obuoluar
 amoris meo castus amor, pæniten-
 tiæ lotus manibus? quando è in casto
 lachrymarum balneo, pænitentia:
 fontibus virgine magnæ matris ab-
 lutus dextera beabor in amore meo,
 vt indiffociando nexu castus nunc
 amor casto innectar amoris æternum
 meo?

Beatior etiam magne Iosephe nu-
 tritius factus amoris mei. Casta dum
 ludit inter brachia amoris meus, pen-
 det amica collo sarcina, purpuratq;
 genas bafis, purpuraturq; tuis! tēpo-

170 CAROLI SCRIBANI

ra vbi estis? gnosce. Inuideo tibi ma-
gne senex. An vsque & vsque iuuat
basia? satis, ab satis. Morior si per-
gis. Quid negas amicum pondus
paululum secede hac regia, vt succe-
dam nutritius nouus: paululum cor-
cede hanc fatcinam vicaria gestan-
dam dextera, vt ludat iam amor me⁹
in hoc vicario collo, genis, vertice,
dum pannos explicat virgo mater a-
mori mea. ô basia vbi estis, vt oscule-
tur me osculo. oris sui amor meus
beata ô nimium basia amoris & mea!
ô exterantur hæ genæ tam casto ba-
siatore! non satis est purpurari, nec
manibus his alumnari. Totum, to-
tum volo, & collo genisq; re, cordi-
q; animæq; huic quaqua parte
totum. Concede hoc mihi mater:
nam iam annuit amor meus. Beata
ter & amplius, terris cælisq; pri-
ma. *Quàm pulchra es, & quam decora
in delitiis! Statura tua assimilata est pal-
ma, & vbera tua botris, guttur tuum sic-*

Cant.
7.

ut vi-

AMOR DIVINVS. 157

ut vinum optimum dignum dilecto meo ad-
potandum, labijsq; & dentibus illius ad-
ruminandum. Quid? quod meliora *Cant. 1.*
etiam sint vbera tua vino, & odor yn- *Cant. 4.*
guentorum tuorum super omnia aroma-
ta. Fauus distillans labia tua, mel & lac
sub lingua tua: & odor vestimentorum
tuorum sicut odor thuris. Ideo dilexit te
amor meus; & elegit è millibus vir-
go virginem.

O taceo. Ne habeo ultra spiri-
tum. Sed & anima mea liquefacta
est à vultu decoris tui. Vt iam excla-
mem, Verus est sermo quem audiui in *3. Reg. 10.*
terra mea, super sermonibus tuis, & su-
per sapientia tua: & non credebam nar-
rancibus mihi, donec ipsa veni, & vidi ocu-
lis meis, & probavi quòd media pars mihi
nunciata non fuerit. Maior est sapientia &
opera tua, quam rumor quem audiui. Bea-
ti viri tui, & beati serui tui, qui stant co-
ram te semper, & audiunt sapientiam tuam.
Sit Dominus Deus tuus benedictus, cui cõ-

placuisti. fac me vnum de mercenariis
tuis, quia hic fame pereo, amore lan-
gueo: nec est qui consoletur me ex
omnibus caris meis. Tu potest &
post amorem meum dilectum tuum,
potes sola. ô langueo. & ô sitio. Lan-
guentis restingue sitim. Non restin-
guitur nisi amore meo. Concede
hunc mihi virgo mater, vt bibam ex
hoc puteo aquarum viuentium, &
fatier ab vbertate fluminum illius.
Quid negas pauperi quod concessi-
sti Magis? an quia illi Reges, de præ-
rogatiua sunt priores? aut Regibus
patrocinantur iura? non cum par-
uulis & pauperibus sermocinatio il-
lius? non stulta mundi elegit amor
meus, vt confundat sapientes? meus
ergo potiori iure, meus est. Nam &
in pastoribus pauperibus primò de-
nunciatus est.

Felices interim Reges: nam dum
 vota hæc eunt mea, cælumq; terram-
 que impleo suspiriis, fruuntur illi a-
 more

more meo, nō furtiuo quopiam, sed pleno matris munere. Fortunati Reges. Quis me constituat Regem ut poriar dilecto meo? magis etiam, q̄ me statuat Reginam, ut iungar Regi amori meo, & liquefiat hęc anima in sinu Regis amoris meo? immorietur vberibus illius, condaturq; nobili hoc f. reophago æternū illius. Ne cogar cum his Regibus redire in regionem meam. Regio mea, patria mea, amor meus est. Semel egressus sum è domo matris meę, semper egressus sum. Semel renunciaui patrię, renunciaui semper. Nec alia mihi nunc genetricis domus, quàm genitricis magnę virginis matris. Nec patria, nisi Regium Bethlehemicum stabulum. Hic viuam, hic moriar. Ite reges Magi, Expectat vos solum patrium, parentes, cara pignora. Mihi parentes nulli extra hęc genitricem magnam, pignora nulla extra hunc amorem magnum; cælo concessum

G 5 ; matri

Cant.
s.

matri datum, mihi natum, ut iam
 huic decantem illud sponsæ: *Pone mihi
 ut signaculum super cor tuum, ut signacu-
 lum super brachium tuum. Quia fortius est
 ut mors dilectio. Lampades eius, lampades
 ignis atq; flammarum. Aqua multa non
 poterunt extinguere caritatem, nec flumina
 obruent illam. Si dederit homo omnem
 substantiam domus sue pro delictione, quasi
 nihili despiciet eam. Nam quid comparari
 amor potest, & amor meo? in
 quo reconditi calorum terræq; the-
 sauri iacent. In quo consepulta deli-
 ctia omnes, beatarum mentium gau-
 dia. Magni Patris, magnus amor. mag-
 næ virginis matris amor magnus.
 Sit & pectoris huius animæ que lan-
 guentis meæ amor magnus. Eueniat
 hoc mihi in hac Bethlehemitica re-
 gia Magorum munificentia locuple-
 tata. Nam ego quæ de feram munera
 nulla habeo, præter cor contritum &
 humiliatum, & amore faucium: hæc
 si amas & voles, habes amor meus.*

Aurum

Autum igno: o præter amoris aurū
 pœnitentiæ fluminibus, caritatis for-
 nacibus purgatum, & purgatum se-
 nties. Myrrham ignoro, præter myr-
 rham animę mœrorum fontibus lo-
 tæ. Thura negata mihi odoratarum
 arborum lacrymæ, nisi pœnitentis
 arboris huius lachrymas, non per-
 stillicidia, sed totis situlis, adeoq; o-
 stis profluentes velis. Hæc si amas, &
 non aspernaris munera, regio, quia
 munifico & parcere nescio pectore
 eroganda, habes munera (abi inui-
 dia) prodiga manu profusa. Nescit
 amor parcere. à cuius tecto tam exu-
 lat parcimonia quàm absunt odia.
 Carpe hæc munera noxiæ aliquando
 arboris fractus lætos, quos tibi virgo
 mater, virgine grataq; porrigat dex-
 tera æternùm tua. Quo beneficio
 etiam illius æternùm focier ti-
 bi amor meus.

CAPVT XII.

Ad fugam in Aegyptum.

Matt. **A**ngelus Domini apparuit in somnis
 2. Ioseph, dicens, Surge & accipe puerum & matrem eius, & fuge in Aegyptum, & esto ibi vsque dum dicam tibi. Futurum est enim vt Herodes quærat puerum ad perdendum eum, Qui consurgens accepit puerum & matrem eius nocte, & secessit in Aegyptum. Quò properas amor meus? etiam nocte, & in Aegyptum? quomodo nos deseris Sol magne? an inferre diem paras Aegyptum, vt Aegyptias dispellas noctes Pharaone natus? aut quid vereris ferrum Herode cufum? Non tu ille es cuius hæc fortia verba sunt fiducia plena?

Matt. An putas quia non possum rogare Patrem
 26. meum, & exhibebit mihi modò plusquam duodecim legiones Angelorum, è quibus vnus nocte vna percussit in castris Assyriorum centum octoginta quinque millia.

Non

Non tu ille cuius nutu Babylonius
 tyrannus fœnum vt bos comedit;
 Baltassar Chaldæus appenditur in
 statera, & inuenitur minus habens;
 Antiochus mœroribus contabescit
 in terra aliena? quid metuis ferrum?
 non tuo nutu stat hæc pensilis mun-
 di machina, peritura si remoueris
 manum? non imperio tuo *dirupta* Num.
terra sub pedibus Core, Dathan & Abi- 16.
 ron, & *aperiens os suum deuorauit illos,*
cum tabernaculis suis, & vniuersa sub-
stantia eorum; descenderunt q̄, viui in in-
fernum operti humo & perierunt de me-
dio multitudinis? non sequenti dehinc
die quatuordecim millia hominum &
septingenti, obloquentia Moyfi &
Aaroni incendio percussa sunt? non
manus tua misit in populum ignitos ser- Num.
pentēs? non quasi viginti tria millia ho- 4.
minum post conflatilem vitulum Le- Exo. 32
uitico ferro ceciderunt? Quid ad v-
nus Herodis minas fugam medita-
ris, & Aegypto reconderis, è qua in
 manu

Exo. 14 manu forti tua eduxeras sexcenta fere
 millia peditum virorum, cum in-
 gressi filii Israel per medium siccis maris,
 staretque aqua quasi murus à dextera
 eorum & laeva, reuersaq; aqua operuerunt
 currus & equites cuncti exercitus Pha-
 raonis, qui sequentes ingressi fuerant ma-
 re: nec vnus quidem superfuit ex eis? non
Act. 12. ad blasphemias Sidoniorum procla-
 mationes, Dei voces & non hominum,
 percussit Herodem Angelus tuus,
 eò quòd non dedisset honorem Deo, & con-
 sumptus à v. r. mibus exspirauit? Qui
 sanguinem veneras daturus, fer-
 rum fugis? crux & clauis & lancea
 mitiores Herodis ferro sunt? aut
 molliùs cades in istis, duriùs hoc se-
 caberis?

Maiores te tangit amor mei. Noluisti
 tam molli ferro cadere, vnoq; vulnere
 animam celo reddere. Nisi per mille
 vulnera abiret anima, satiari non
 poterat amor. Nisi per laxissima ma-
 nuum, pedum, lateris tamquam flu-
 minum

minum ostia sterneret amor viam,
 aditum que per hæc referaret amanti
 animæ, expleri non poterat amor.
 Et quantum daret sanguinis vberi-
 bus etiam tum pendens? non satia-
 tur amor modico. Magna vult om-
 nis amor, si amor est. Exulant ab a-
 more auaræ manus. Parca prudentia
 seculi; munificus omnis amor est,
 adeoq; prodigus omnis amor est. Et
 quantum daret infans lactei sangui-
 nis tot sceleribus meis? virili robore,
 & tamquam potenti confictu vali-
 di lixiui eluenda hæc scelera erant.
 & quid funderent leues venæ lacteo
 rore plenæ? flumina deuomenda e-
 rant scelerum montibus diluendis:
 cumque & arenas maris, cælique
 stellas vincerent crimina mea, vix
 Oceano eluenda, nonne præuali-
 dis fluctibus opus erat ad has mo-
 les deuerrendas? iam cum imbibis-
 set cor meum scelera tamquam la-
 na, quæ cunarum spongia eluere
 hunc:

hunc:

hunc colorem? virili spongia, & potenti dextera eluendus noxius hic color erat; eò fortiùs quò multorum annorù possessione tenebatur. Iam ne non sensisse mortem, aut huius tantùm è cunis, & virginis matris dextera superficiem degustasse videretur, ad acerbiora, & qualia nulla retrò dederant secula crudeliora se seruauerat amor; plus amoris ostensus quò plus tulisset pœnarum; plus erogaturus, quo plus per plura vulnera sanguinis profudisset. Secari ergo toto corpore voluit, spinis etiam exterebrari caput, vt per tot vulnera diffunderet amorè per quot ne sperare quidem hominum Angelorum que omnium amor auderet, nihilque è tanto corpore seruaret sibi. exiguus erat, cum adhuc de collo penderet leuis grataque matri sarcina, vulneribus locus; placuit excrescere in virum, vt maior pateret area ferro, laxior vulneribus locus. Amoris

hoc

hoc proprium est, quærere quomodo se copiosius profundat in amatũ, prodigo semper ausu, prodigo fusu.

Fuit hæc fugæ causa. Amori se seruauit amor, vt munificentiore postmodum dextera bearet amãtem. Fecit cum tempus tulit, plus que longè sanguinis extra ferrum fudit in horto, quàm è virginis matris sinu sperari poterat in Bethleem. Quid? quòd singula propè flagra, singulæ spinæ plus erogauerint sanguinis, quàm Herodianum spõdere ferrum poterat. Iam clauis & lancea, ebria dilecti mei sanguine, quanta flumina profuderunt? Fugit ergo amor meus, vt melioribus se seruaret annis amanti, risitq; fatuam humanam prudentiam futurorum nesciam, adeoq; præsentium ignaram. Primasque has primæ Bethlehemiticæ infantia rosas nouo gramine intertextas tamquam capiti corollas aptauit sibi, quibus velut ciuica redimitus corona, nobilem

bilem de tyranno triumphum age-
 ret, tot ciuibus suis hostibus ereptis,
 cæloq; patria donatis. Sequor fugi-
 entem amorem meum, vt vel lasso
 succedam Iosepho, vel obsequia de-
 feram matri. Dulcis amanti fuga,
 dum nunc dextera sedet amor, nunc
 ludit læua, nunc amica pendet collo
 furcina, nunc pectus pectore, labra
 premit labris. Dulce conuiuium, e-
 pulæ dulces, delitiæ meæ, voluptas
 mea, dum ora rigantur ore, & tam-
 quam fecundo rore discissa oculo-
 rum nube lætitiæ immadescit lacry-
 mis amor meus, bibitq; pro virgi-
 ne lacte, gaudiales amantis lacrymas
 poenitentia & amore grauidas. Fœlli-
 ces oculi matres gemino beatæ par-
 tu, dum vno profundius sine hic
 mœrentis turturis, ibi latantis co-
 lumbæ lachrymas; maximè si vtraq;
 que legerit, magis etiam si biberit a-
 mor meus. Nusquam hoc sperare
 possum audentiùs, quàm in hac Æ-
 gyptia

gyptia fuga, dum destitutus aliis, so-
 la matre & nutritio comite, non ha-
 bet in quem diffundat amorem. dif-
 funde amor meus. Et depelle amoris
 tui radiis densas has animæ meæ no-
 ctes Ægyptiis maiores. Pelle quid-
 quid imo latet sordium. Devenena
 hunc cordis mei sinum. medica a-
 moris tui theriaca: myrrhatoque vi-
 no tuo quidquid putre cõsepultum
 latet pectore, deterge & fuga; vi-
 neque lacte tuo elue has animæ ma-
 culas, ò nimis altè impressas; tam-
 quam si exarate sint non in libro aut
 plumbo, sed chalybeo stylo in ferri
 lamina; aut adamantino magis sty-
 lo in ætænâ ineude. Tu solus potes
 amor meus. Fac quod potes. Vt de-
 purato ad viuum pectore, flammæ
 iaculeris tuas, amoris flammæ; ful-
 mina contorqueas tua, amoris ful-
 mina; ignes immittas tuos, amoris i-
 gnes, vt ardeat hoc pectus & inæstuet
 totum amore decinerandum tuo, ò
 calor!

calor! amicus animo calor. Exure
 quidquid hic flammaram ardet fi-
 bris alia iaculatum manu: suffoca
 quidquid hic ignium aliorum na-
 tat: perime quidquid hic viuit non
 tuum, quidquid carne & seculo na-
 tum, vt viuam tibi, & tibi soli.

Quàm lætas decurremus noctes
 tu & ego, quàm lætos dies! lubet exu-
 lare tecum, vt viuam tecum. Beatum
 exilium, cælo mihi carius ipso. For-
 tunatum exilium. Quàm felicitet
 exulat, qui tecum exulat! exulare
 non potest, qui tecum exulat. Nam
 quomodo exulat, cui tu patria, pe-
 nates, parentes, liberi, opes, hono-
 res, voluptas, delitiæ, cælum denique
 es ipsum? solus ille exulat, qui à te ex-
 ulat. Nam qui te fruitor, quid vlti-
 petat? accedant vota, imperia & re-
 gna, & quidquid spondere mundus
 potest. Adeoq; quidquid tot seculis
 contulit, in caput conferatur vnum:
 quid sunt hæc ad dona tua? corporis
 sui

sui umbra, prototypi sui imago, tri-
 tici sui palea, pomi sui caudex, nuclei
 sui cortex, auri sui scoria, gemmæ
 suę concha, ac ne tantillum quidem.
 Fruar hoc ergo exilio tecum amor
 meus. Non deprecor locum. Ad
 quamcumque insulam deportaue-
 ris etiam auibus inaccessam, ad quæ-
 cumque ablegaueris infamia terris
 saxa, ad quæcumque monstrorum
 antra sanguinenatantia, bene mihi
 erit, si tu ibi es amor meus. Etiam in
 inferno & è mediis flammis dicam,
 Habeor bene, si tu ludas hac dexte-
 ra, repleasq; hoc pectus amor meus.
 quid? quòd cariores mihi cælo flam-
 mæ, si in illo te caream, in his fruor
 optatis amoris tui nexib. amor me?
 inuisam cælum, si exulat cælo amor
 meus: desideratæ flammæ, si in his
 sedem firmavit suam amor meus.
 Non facit locus cælum, non infer-
 num flammæ. Tu solus cælum sta-
 tuis, qui tuos vnus repleas gaudiis A-
 mor

post scribam
 Amor
 in inferno

I
 Exure
 let fi-
 ffoca
 n na-
 t non
 o na-
 octes
 exu-
 atum
 For-
 iciter
 ulare
 Nam
 pe-
 ono-
 ique
 e ex-
 vlt: a
 & re-
 ndus
 culis
 um:
 ooris
 sui

mor meus. Sed nec tristes sunt inferorum flammæ, aut tormentis suis graues, si in illis æstuet amot tuus qui solus omnes flammæ, tormenta omnia vertere potest in delicias, & optata menti & corpori gaudia. Patere ergo me socium tibi in hac fuga, patere indiuiduo iungi comitatu vt æternum claudam latera tua, tuæ æternum mea. æternum infideas huic cordi, æternum inhæream tibi. Partu mea, hæreditas mea, possessio mea æternum, & ego tua: imò tu tota possessio mea tota, & ego tua.

CAP. XIII.

*Ad infantes Herodis imperio
cesos.*

Quo non prouis effera barbarie non satis sæuisse in filios femoris tui germen, germinis tui florem floris tui fructum? quid in alieno sanguine luderes in adulto, &

meditari poterat nocitura. Nūc cū in
 innocente furis inausa retrò secu-
 lorum barbarie, quis matre te natū
 credat? mitiores tigrides, struthio-
 num matres, crocodili patres. Quo-
 ties fame prouocante humilem leo
 transiit? mitescit nimirum feritas, &
 humilem dedignata prædam est, cū
 solas pro ferro lachrymas, supplices-
 que tenderet manus inermis dexte-
 ra. Quid? quòd nō semel innocuam
 sibi passus à matribus eripi prædam,
 nec indignatus sæuit, stupuit po-
 tius, & famem postposuit amori? Ve-
 rùm quò hæc clementiæ exempla?
 vincere placuit quidquid ubiq; bar-
 barum effere ūq; erat, vsq; eò puduit
 à bella feritate vinci. Erubesceret
 nimirū in homine benignitas si vin-
 ceretur à bestia. Ergo ne vinceretur,
 & tamquam in clementiæ triumphū
 duceretur, superare placuit. Nouum
 proinde sæuitiæ genus excogitan-
 dum fuit. Fœcunda crudelitas, vete-
 ra

ra fastidians, saturanda nouis. Si tamen saturanda crudelitas. Lentas in morte mortes quærit: quasi non satis sit semel periisse, æternare vellet mortes, abeuntibusq; tormentis tormenta innasci noua, pereuntibusq; flammis tamquam Phœnicibus, flamas enasci nouas, nouas à matrum funere soboles æterna quadam semper vrentium flammaram generatione.

Tacerem, si in noxio iugulo crudelitas sæuaret: in innocente sæuire quis ferat? & ne quid tamen desit crudelitati, experiri lubuit in innocuo sanguine quid posset feritas. Iam si caderet victima ferro idonea, non deessent fors exempla. Nimis in hac barbara arena vile alios imitari. Exemplum posteritati placuit statuere quod nulla vinceret ætas, omnis stupesceret ætas. Fiunt infantes victima Herodiano ferro, bis crudelis, in matribus & filiis, Quid peccauerant

matres

matres? si genuisse, peccasse est; omnes tenentur reæ. Si tulisse, lactasse, crimen est, quid vlllo seculo vixerunt matres? si scelus est esse matrem, quid nubit virgo? nam infantes quid peccarunt? si peccarunt vbera, petantur vbera: peccauit vterus? sæuiat in vterum ferrum. Quid in innocuo sanguine sæuit furor, & in infantili iugulo barbaro luditur ferro? quousque furor? pendentis ab vbera nati ferro transadigunt ora, vt vbera bibant sanguinem, quæ pauerant lacte, facta iam vbera infelix filiorum soboles, dum natorum pascuntur sanguine miserando haustu, & ô nimum matribus inuiso. alter in vbera, ceruice transfixa, dum bibit vitam, euomuit vitam, mortemque in vita reperit. Fecit, quod potuit pietas, conata vitam vberibus reddere, à quibus hauserat vitam, animam vix iam natam diffudit in vbera. Sors dura. Quæ vitam dabant

H vbera,

Handwritten notes in the right margin, partially obscured and difficult to decipher.

vbera, facta sepulchra natis. Nec defuit quæ eodem cum sobole caderet ferro mater, quasi vno vulnere duæ animæ. Pietas vbi eras? dum in mutua vulnera mutuas iaculantur animas, tamquam matris iam natus, nati victura mater anima audi cælum, & da hoc pietati, si fas sperare est, alter vt alterius spiret, viuat anima; fiatque iam nato mater natus, natus matri mater. Ille dilectæ sinum matris dum purpurat sanguine, cadit eodem telo mater; vt crederes referari vterum monumentum sobolis vix effuderat prolem seculo maturatione, & iterum proles vtero non victura, condenda tamen & tamquam infelici sarcophago claudenda. Alter dum caræ genitricis ludit inter basia, infelici pallentes amore genas purpura purpurat. Miserum illud dum crudelitatis facta victima infelix iaceret mater, & ignara ferri mortisque adreperet soboles vbera peritura

tura,
steter
mort
bera v
ficus n
deret
buera
riam
balne
nea,
ruis fe
flecte
aliqua
D
barie
randu
pauc
poter
quoru
infeli
si vna
sangu
lo fer
omni

tura, vt pro lacte biberet mortem: steterant nimirum lactei torrentes morte exsiccati; & sugebat infans vbera viduata rore suo, donec carnificis manu sanguinem pro lacte funderet. Ille ceruice præcisa toto incuberat corpore natus matri, vt lauariam posset sanguine, & natate hoc balneo mater infauista matribus balnea, tam barbaro fonte nata. quò ruis feritas parcere nescia. Non auro flectenda, lachrymis; prece. ô parce aliquando ferro.

Dirum edictum in vltima barbarie natum, tot millibus vix saturandum. Si natate sanguine volebas, paucorum explere rabiem mortes poterant. Nee decrant nocentes, quorum sanguine balnea natarent infelici natatori suo administra. Aut si vnus nocens natate innocentem sanguine debebat, daucorū se hugulo feritas contineret. Sed nimirum omnium demetendæ ceruices, tam-

H 2 quam

quam falce vna cervix vna, vt omnium sanguine barbaries prolueretur. Et in hac tamen barbarie felices sobolis felices matres. Prima hec hostia cadit Regi tuo, Deo tuo. Fortunata o nimium hostia celo reponenda. Meliores violæ, lilia, rosæ, dum primo caditis ferro, æternis inferendæ hortis, omnibus aquilonibus sævum ventibus, imbibus, grandine, niuibus, glacie superiores. Victrices aquilæ quantos triumphos celo intulistis? victricia signa quæ iam nobiles victorias cælo deportastis? quam illustri gloria cælos decorastis? quis mihi concedat victimam pro vobis cadere? hic iugulum, ibi ceruices, alibi latera, pectus, ora Herodiano præbere ferro! quid refert qua parte egrediatur anima cælo collocanda? fune an febribus stranguler, ferro an calculo excutiatur anima, telo an colicæ doloribus migrare cogar, quantum interest? nisi quod ferro

ferè

ferè mitior pateat exitus, sanè cita-
tior.

O si vobiscum liceat non lenta
tabe, aut in molli occumbere lecto,
sed in securi & gladio, vti signa infe-
rata cælo sanguine purpurata! ô li-
ceat vicarium hoc pro vobis præbe-
re corpus toties lacerandum, quo-
ties in sanguine vestro se iit ferrum!
liceat numerare vulnera cælo coro-
nanda; præferre cicatrices cælo lau-
randas; ostentare livores cælo re-
munerandos! beatum me, sed solo
nunc voto beatum: beatiores vos,
sed profuso pro Christo vestro san-
guine beatos. Quanti fortè è vobis
ardeat æternum, ni persequitur or-
sæui stet gladius. Hunc qui aufert,
coronas aufert diuine cælo sponsio-
ne repositas, pœnas adfert infelici
flamma æternanda. Et quanti fors
è vobis clam: flent cum Synagoga,
Sanguis eius super nos & super filios no- *Matt.*
strorum nunc quòd viuitis, quòd splen- *27.*

H. 3. detis

detis cælo stellæ magnæ, non potest
Deum gladio debetis?

Non laudo gladium. Voueo tamen vobis & mihi: non probō barbaram crudelitatem. Et sine hac tamen iaceretis in gloriâ, ignobiliter: ignobilis portio, fortè & penaturis ignibus materies æterna. Ad licet sæuitiam detester, gratulor tamen victoribus. Manebit tyrannus in a merces, non sit in ignibus æternis. Manent vos vestra præmia cælo æterna. Momento tyrannus sæuit, æternum cruciatur; momento vos tulistis, æternum præmiâmini. Et quid consequutus est tyrannus? perdere voluit: saluauit; perdidisset, si saluasset: occidere voluit; vita donauit: occidisset, si vita donasset. Mira conditio. Perdere vt saluet, saluare vt perdat.

Nec vos tamen voluit persequi gladius. Vnum petebat, frustratus est in omnibus. Vnum illum si daret matres, reliquos nec petebat, nec

coro-

coronabat. Quàm falsa est astutia se-
 culi in prudentia sua! fatua sapientia
 quæ cælo minatur, stolidi prudentia,
 quæ gladium homicidiiis ebrium
 stulto conatû intentat Deo. Quò
 non ruit improba vesania? quò non
 infana regnandi libido? Deo infe-
 ramus bellum, si liceat; signa infe-
 ramus cælo, si cõcessum homini. vsq;
 adeò regnare magnû est, vt nec Deo
 parcat improba regnorum sitis. Vbi-
 cunq; diadema lucet, tubæ insonant
 tympana que. Fas, nefas, ius iniuria,
 homo an Deus, iuxtà habentur. Tã-
 tum regnare liceat, reliqua famula
 erunt regno: ancillabitur & cælum,
 & famulabundum videbit Sol Deû,
 si facta barbara barbaris responde-
 ant votis. Ô fatui! & vindex stabit
 Dõmini dextera Babylonis nota
 tyrannis? quid imprecor Domini
 manum, qui vouere debui ferrum?
 audi vota mea qui potes Amor
 meus. Non potui Herode cade-

re. Cadam non inferiore ferro, sed
 cadam tibi. Tibi fluat hic sanguis
 non mitiore securi, & tibi tantum.
 Ut purpurentur primæ infantia pã-
 nitui amantis huius purpura. Na-
 tent hoc præsepia sanguine, ut amã-
 tis innates balneo amore grauido.

Concede hoc amor meus. Ut non
 mitiore cadam Herodiano ferro, ut-
 que sanguinem hunc libem tibi vo-
 ueam, facrem tibi. Æternum tibi.
 Circumstagnet Bethlehem sanguis,
 ut amasse credant quæ sanguinem
 viderint. Nihil hic opus aqua, sua-
 uius libatur sanguine. Quid mihi
 laudas aquarum fontes? nobiliores
 sanguinis sunt. Aut si tanta te aqua-
 rum capiat sitis, nec vno satiatur a-
 mor fonte, voueo duos, aqueum o-
 culorum vnum, sanguineum iuguli
 alterum; vtrumque amore natum.
 Carrite mei fontes, diuite vbiq; flu-
 xu. Quid desperatis fluxum? amoris
 estis fontes. Non ficcantur amoris
 venæ,

venæ,
 amori
 re. M
 amori
 pura.
 coloru
 sempe
 guli p
 tes. F
 Quan
 magis
 ris fig
 cit qu
 cere. L
 rant o
 ta, pro
 duce
 paller
 quot
 quot
 nato
 etiam
 rent
 spon

vena, æternant fluxu. Non arefcunt
 amotis vbera, æterno perennant ro-
 re. Mifce hos fontes amor meus, vt
 amoris pallorem amoris tingas pur-
 pura. Sin folitaria placent: habes o-
 culorum gaudiales fontes fœcunda
 femper progonie falientes; habes iu-
 guli putpureos totis oftis proruen-
 tes. Fruere amor meus. Ne parce.
 Quantoque plus amas, tantò fruere
 magis, tantòque minùs parce. Am-
 oris figna funt non peperiffie. Peper-
 cit qui non amat. Nefcit amor par-
 cere. Nefciunt odia largiri, & igno-
 rant odia pocula amore & amori na-
 ta, propinata: tu fcis amor meus, quo
 duce fontes hi falit, fiue oculorum
 pallentes, fiue iuguli purpurei. Et
 quot hodie fontes fluxerunt tibi?
 quot matrum aquei, tot purpurei
 natorum. Amasti vtrosque, magis
 etiam natorum, quos nullæ ficca-
 rent bibulæ genæ auaræ nimium
 fpongiæ, nimium arentes. Et dele-

H 5 Otaris

Et aris non tenui stillicidio, dum raro penduloque gutta conatu lento fluxu protrudit alteram. Totis siphonibus qui fluxit fons tuus est; totis ostiis quæ prouunt flumina tua sunt; toto quæ profiliunt corpore maria, tua sunt. Fit hoc magis in sanguinum quàm oculorum fluxu, dū totis venis, toto iugulo, ceruice, pectore, amoris saliant fontes, profluunt torrentes, flumina, maria, amoris meo magno sacrandā.

Largire hoc mihi qui potes amor. Nimis leuis amoris testatio oculorum fluxus est. Fluat iugulo toto qui toto amauit pectore. Nec respue adulti vota, aut penitentis Lazari & Magdalena, dicata tibi, sacrata tibi. Copiosior hic fluēt sanguis, quàm inter cunaru fascias, diuite q; magis vena saliet tibi fontes, locuplete magis fluxu prouent hæc tibi flumina, maria iam facta; quàm infantia torrentes, qui ferè plus lactei deuehunt quam

quàm
 men
 re hac
 has c
 gra

quàm purpurei rosis. Et purpura ta-
men tu delectaris Amor meus. Frue-
re hac Amor. Et concede vt inter
has cunarum & vberum hostias,
grandior tibi nominiq̃ue tuo ca-
dam hostia, & tei nūm
tua.

N° 6

Amo^o

Handwritten notes on the book's spine:
Vbi scribitur
Amor
in i. r. m. x.